

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 12 – 13 kwietnia 2014 r.
na kierunku *zarządzanie* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych
realizowanych na poziomie studiów pierwszego stopnia
o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Nauk Społecznych
Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Wojciech Downar – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Magdalena Osińska - ekspert PKA
- dr hab. Wiesław Ciechomski – członek PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
- Tomasz Kocoł – ekspert PKA

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie na kierunku *zarządzanie* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi.

Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w roku 2006 i zakończyła wydaniem oceny warunkowej (Uchwała Nr 662/2006 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 5 października 2006 r.). Kolejna ocena, która odbyła się w roku 2008 (po ocenie warunkowej) zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 252/2008 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 14 czerwca 2007 r.).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Uczelnia rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na specjalności *administracja publiczna* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej i Sportu nr DSW-3-4001-1030/WB/02 z dnia 7 października 2002 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie. Na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10 grudnia 2004 r. Uczelnia

otrzymała nazwę w jej aktualnym brzmieniu. Uczelnia prowadzi kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunkach: *administracja, pedagogika, zarządzanie, bezpieczeństwo wewnętrzne, ochrona środowiska* oraz na studiach drugiego stopnia na kierunkach *pedagogika i bezpieczeństwo wewnętrzne*. Ponadto WSGE posiada uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku *prawo urzędnicze* o profilu praktycznym. Uczelnia posiada kilka dokumentów, które określają strategiczne założenia funkcjonowania i rozwoju Uczelni.

Misja Uczelni została przyjęta Uchwałą Senatu nr 5/2012 z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie uchwalenia nowej Misji Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie na lata 2013-2020. Priorytetem Uczelni sformułowanym w misji jest prowadzenie kształcenia oraz badań naukowych ukierunkowanych na problemy lokalne, m.in. poprzez współpracę z uczelniami zagranicznymi oraz władzami lokalnymi w różnych państwach. W misji Uczelni wyraźnie zaznaczony jest aspekt zaspokajania lokalnych potrzeb edukacyjnych, w zakresie zdobywania nowych kwalifikacji i samokształcenia, jednocześnie z dużą otwartością na współpracę międzynarodową i wielokulturowość. W misji podkreśla się również związek kształcenia z potrzebami rynku pracy, ponieważ ambicją Uczelni jest przygotowanie studentów do samodzielnego poszukiwania atrakcyjnej pracy, zarówno w kraju, jak i za granicą.

Uczelnia przywiązuje duże znaczenie do takich wartości jak poszanowanie praw człowieka, zasad demokracji, a także poszanowanie ludzi o odmiennej kulturze, poglądach politycznych i przekonaniach religijnych. Przejawem tych wartości jest wybór patrona Uczelni, który będąc politykiem, był orędownikiem budowania społeczności europejskiej opartej na wolności, pokoju i bezpieczeństwie.

Wśród strategicznych obszarów działalności Uczelni sformułowanych w misji zalicza się m.in. kształcenie studentów zgodnie z potrzebami regionu i praktyki gospodarczej, prowadzenie badań naukowych, współpracę międzynarodową oraz rozwój kadry naukowej. Uczelnia, w zapisach misji, duże znaczenie nadaje współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym, m.in. poprzez powiązanie Uczelni z lokalnym i krajowym samorządem oraz biznesem, utrzymywanie więzi z absolwentami oraz współpracę ze szkołami średnimi i wyższymi.

Uczelnia ma również sformułowany program rozwoju na lata 2013 – 2020, który został przyjęty Uchwałą Senatu Nr 6/2013 z dnia 15 stycznia 2013 roku. Program rozwoju określa cele i obszary priorytetowych działań, oraz program działań realizacyjnych w poszczególnych obszarach. Zapisy te są sformułowane w sposób konkretny, umożliwiający ich realizację m.in. w procesie kształcenia, również na kierunku *zarządzanie*. W obszarze kształcenia dla realizacji strategii założone są takie cele jak m.in.: podejmowanie działań pro jakościowych, rozszerzanie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym, uwzględnianie wymogów rynku pracy, doskonalenie e-learningu oraz informatyzację działań w zakresie toku studiów.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału wraz z listami obecności w sprawach związanych z opracowywaniem misji i strategii. W posiedzeniach oraz w procedurze tworzenia tych dokumentów nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni. Procedury związane z utworzeniem kierunku *zarządzanie* zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Koncepcja kształcenia przyjęta na kierunku *zarządzanie* jest w pełni zgodna z założeniami zapisanymi w misji Uczelni oraz w programie jej rozwoju. Wyraźnym kierunkiem rozwoju koncepcji kształcenia jest umiędzynarodowienie toku studiów. Studenci studiują na dwóch specjalnościach w języku angielskim *Hotel and Tourism Management* oraz *Business Administration*. Ma to swoje odzwierciedlenie również w stosunkowo dużej liczbie studentów przyjeżdżających w ramach programu wymiany Erasmus (w ostatnich trzech latach

47 studentów). Na wysoką ocenę zasługują wysiłki podejmowane przez Uczelnię w celu pozyskania studentów zagranicznych.

Wydział na kierunku *zarządzanie* oferuje cztery specjalności: *Zarządzanie hotelami i ruchem turystycznym* i jej anglojęzyczny odpowiednik *Hotel and Tourism Management*, *Zarządzanie zasobami ludzkimi* oraz specjalność anglojęzyczną *Business Administration*. Oferta specjalności, chociaż można ją określić jako standardową, to zapewnia studentowi różnorodność wyboru, ze względu na zróżnicowaną tematykę, ale również oferowanie studiów w języku angielskim. Dużym atutem oferty dydaktycznej jest uruchomiony potok anglojęzyczny, z którego korzystają studenci polscy, jak również zagraniczni oraz przyjeżdżający w ramach wymiany. Oferta może być elastycznie kształtowana, pozwalając na to istniejące procedury, które umożliwiają zbieranie informacji z otoczenia (m.in. monitorowanie losów absolwentów), jak również od samych studentów (przeprowadzana ankietyzacja). Opis efektów kształcenia jest skonstruowany w sposób na tyle uniwersalny, że umożliwi modyfikację istniejących lub włączenie nowych specjalności w ramach istniejących efektów kierunkowych.

1.2).

W opracowaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia na kierunku *zarządzanie* biorą udział interesariusze wewnętrzni. Ich udział w określaniu koncepcji kształcenia wynika z wewnętrznych aktów prawnych. Do najważniejszych interesariuszy wewnętrznych o istotnym znaczeniu w ustalaniu koncepcji kształcenia należą m.in.: Rektor, Senat, Dziekan Wydziału Nauk Społecznych, Rada Wydziału, samorząd studencki. Koncepcja kształcenia na kierunku *zarządzanie* jest przedmiotem procedur przewidzianych w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia, jak również zagadnienia programowe znajdują się w kompetencji podmiotów WSZJK, m.in. Komisji ds. Jakości i Efektów Kształcenia. Udział interesariuszy wewnętrznych ma odzwierciedlenie w podejmowanych wewnętrznych aktach prawnych dotyczących koncepcji i programu kształcenia (m.in. uchwały Senatu dotyczące misji i programu rozwoju Uczelni, zatwierdzenia efektów kształcenia, itp.). Dobrym rozwiązaniem jest również wyrażanie opinii przez Komisję ds. Jakości Kształcenia w formie uchwał (np. opinia o zgodności z KRK kierunkowych efektów kształcenia, opinia o planach studiów i programach kształcenia, itd.).

Skład Komisji obejmuje szerokie grono osób (22 osoby) reprezentujących różne grupy pracownicze (jak również przedstawiciela samorządu studenckiego). Opinie w sprawie efektów kształcenia oraz o planach studiów i programach kształcenia, w tym na kierunku *zarządzanie*, wyrazili studenci w drodze osobnej uchwały (Uchwała nr 3/2012 Rady Samorządu Studenckiego z dnia 19 czerwca 2012 r.). W oparciu o powyższe można stwierdzić, że koncepcja kształcenia oraz program kształcenia powstają przy udziale lub są konsultowane ze stosunkowo szerokim gronem interesariuszy wewnętrznych.

Udział interesariuszy zewnętrznych w opracowywaniu koncepcji kształcenia nie jest już tak szeroki, ale jest zapewniony poprzez funkcjonującą przy Uczelni Radę Patronacką. Rada Patronacka została powołana Uchwałą Senatu nr 16/2012 z dnia 19 czerwca 2012 r.. Do zadań Rady należy m.in. wyrażanie opinii w sprawach związanych ze strategią rozwoju Uczelni, jak również opinii na temat programu kształcenia. W skład Rady Patronackiej wchodzi dziewięciu przedstawicieli instytucji samorządowych, biznesu, instytucji państwowych, jak również placówek wychowawczych. Wydział przedstawił dokumenty świadczące o konsultowaniu programów i koncepcji kształcenia z interesariuszami zewnętrznymi. Konsultacje dokonane zostały z członkami Rady Patronackiej (4 osoby). Wśród wyrażonych opinii znalazły się również uwagi szczegółowe odnoszące się do brzemienia efektów kształcenia wraz z propozycjami korekty.

Wydział zbiera również opinie o rynku pracy i o ofercie kształcenia poprzez badanie ankietowe w ramach badania losów zawodowych absolwentów oraz poprzez przedsiębiorstwa i instytucje, w których studenci Wydziału odbywają praktyki. Zakres współpracy Uczelni

z interesariuszami zewnętrznymi przybiera różne formy, co pozwala stwierdzić, że Uczenia jest rozpoznawalna na lokalnym i regionalnym rynku pracy, i co przekłada się na pozyskanie informacji o potrzebach edukacyjnych otoczenia i pozwala wykorzystać je w ustalaniu koncepcji kształcenia na kierunku zarządzanie.

W raporcie powizytacyjnym z wizytacji przeprowadzonej w dniach 23-24 czerwca 2006 r. wskazano, że oferta specjalnościowa wymaga dostosowania do zakładanego profilu absolwenta oraz misji edukacyjnej Uczelni. Oferta specjalności na kierunku *zarządzanie* jest obecnie zgodna z kanonem kierunku i odpowiada zakładanemu profilowi absolwenta, a także jest zgodna z misją i strategią Uczelni.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1)

Cele oraz założenia zapisane w dokumentach strategicznych (misja oraz strategia rozwoju) Uczelni mają odzwierciedlenie w realizowanej przez Wydział Nauk Społecznych na kierunku *zarządzanie* koncepcji kształcenia. Koncepcja kształcenia ukierunkowana jest na łączenie aspektu lokalnego i regionalnego i na zaspokajanie edukacyjnych potrzeb lokalnych z umiędzynarodowieniem kierunku, o czym mogą świadczyć stosunkowo duża liczba studentów zagranicznych, również tych przyjeżdżających na wymianę oraz prowadzenie specjalności w języku angielskim.

1.2)

W opracowaniu koncepcji kształcenia oraz efektów kształcenia na kierunku *zarządzanie* zaangażowanych było wiele podmiotów. Wynika to z istniejącej struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. W system ten włączonych jest stosunkowo wiele osób reprezentujących różne grupy pracowników Uczelni. Udział interesariuszy zewnętrznych w opracowanie koncepcji i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku jest mniejszy, ale też udokumentowano ich aktywność w tym zakresie.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Na mocy Uchwały nr 1/2012 w dniu 5 czerwca 2012 r. Komisja ds. Jakości Kształcenia pozytywnie zaopiniowała efekty kształcenia oraz dostosowane do nich plany studiów i programy kształcenia dla prowadzonych na Wydziale Nauk Społecznych kierunkach studiów, zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla ocenianego kierunku studiów. Uchwałą Nr 17/2012 z dnia 19 czerwca 2012 r. Senat zatwierdził zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji opisy efektów kształcenia, programy kształcenia i plany studiów dla kierunków prowadzonych przez Wyższą Szkołę Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla ocenianego kierunku studiów. W posiedzeniu nie uczestniczyli interesariuszy zewnętrzni. W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału, w czasie których były zatwierdzone wspomniane wyżej dokumenty.

W obecnym roku akademickim efekty kształcenia w WSGE w Józefowie realizowane są dwutorowo. Kształcenie na kierunku *zarządzanie* odbywa się na podstawie Krajowych

Ram Kwalifikacji, przy czym ostatni – trzeci rok studiów I stopnia jest realizowany w oparciu o standardy kształcenia. Ocena Zespołu PKA przebiegała zatem w obu tych obszarach.

I. Ocena efektów kształcenia zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji

W opisie kierunku *zarządzanie* na studiach I stopnia prowadzonych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym Wydział Nauk Społecznych WSGE w Józefowie zadeklarował umiejscowienie kształcenia na kierunku *zarządzanie* jako studiów jednoobszarowych o profilu ogólnoakademickim w obszarze nauk społecznych. Ukończenie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oznacza uzyskanie przez ich absolwentów takich samych kwalifikacji (kompetencji). Absolwenci studiów I stopnia uzyskują tytuł zawodowy licencjata, potwierdzający uzyskanie kwalifikacji I stopnia. W opisie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwenta kierunku za pomocą efektów kształcenia zadeklarowano, że efekty te umiejscowione zostały w następujących dziedzinach i dyscyplinach: dziedzina nauk społecznych (dyscypliny: nauki o bezpieczeństwie, psychologia), dziedzina nauk ekonomicznych (dyscypliny: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu) oraz dziedzina nauk prawnych (dyscyplina: prawo). W Uchwale Senatu WSGE z dnia 19 czerwca 2012 r. nie wskazano dyscypliny wiodącej. W systemie POL-on, do którego Uczelnia ma obowiązek zgłaszać przyporządkowanie efektów kształcenia widnieje przyporządkowanie tylko do jednej dyscypliny, mianowicie do *nauk o zarządzaniu*. Jest to niezgodne z wymienioną Uchwałą Senatu Uczelni (porównaj <https://polon.nauka.gov.pl/opi/aa/kierunki/studia?execution=e1s1> (dostęp z dnia 16.04.2014 r.).

Z punktu widzenia oferowanych specjalności, czyli: *Hotel and Tourism Management, Business Administration, Zarządzanie hotelami i ruchem turystycznym* oraz *Zarządzanie zasobami ludzkimi*, jak również treści zawartych w tych efektach oraz efektach przedmiotowych tak szerokie przyporządkowanie nie wydaje się uzasadnione. Nazwy wymienionych specjalności odpowiadają zainteresowaniom studentów oraz są zbieżne z zapotrzebowaniem regionalnego i globalnego rynku pracy na specjalistów z wymienionych zakresów. Z uwagi na to, że Uczelnia dużą uwagę przywiązuje do rekrutacji studentów pochodzących z różnych stron świata, nazwy te są również zgodne z koncepcją internacjonalizacji Uczelni i koncepcją rozwoju kierunku.

Dla studiów I stopnia zdefiniowano 27 efektów kształcenia w obszarze wiedzy, 26 w zakresie umiejętności i 14 w zakresie kompetencji społecznych. Większość efektów związana jest z dziedziną nauk ekonomicznych z dyscyplinami *ekonomia* oraz *nauki o zarządzaniu* i tak też powinny zostać przyporządkowane. Niektóre efekty kierunkowe zostały sformułowane w sposób zbyt szczegółowy i odnoszą się raczej do treści przedmiotowych niż kierunkowych, dotyczy to zwłaszcza K1A_W19, K1A_W26, a także K1A_K12. Ponadto niektóre efekty powtarzają się, sformułowane nieco w inny sposób, np. K1A_U12 czy K1A_U26. Z tych też powodów niektóre efekty nie mogą być zrealizowane przez wszystkich studentów kierunku, np. K1A_W16 w zakresie wnioskowania statystycznego, którego nie ma w programie studiów I stopnia czy też K1A_U14, który dotyczy przedmiotu wykładanego tylko na jednej specjalności.

W opinii ekspertów Zespołu Oceniającego efekty zostały sformułowane w sposób zbyt szeroki, zbyt szczegółowy, a niekiedy także zbyt ambitny. Obejmują one swoim zakresem wszystkie efekty z obszaru nauk społecznych na profilu ogólnoakademickim, co zostało uwzględnione w przygotowanej tabeli efektów kształcenia. Uczelnia nie sformułowała efektów specjalnościowych, co nie jest koniecznym wymogiem, zwłaszcza, że oferowane specjalności mieszczą się w kanonie kierunku *zarządzanie* i dyscypliny *nauki o zarządzaniu*. Efekt kierunkowy K1A_W27 odnosi się ogólnie do wiedzy w ramach oferowanych specjalności, co umożliwia zróżnicowanie wiedzy w tym zakresie.

II. Ocena efektów kształcenia realizowanych według standardów

W zakresie standardów kształcenia można stwierdzić, że zapewniają one uzyskanie spodziewanych efektów kierunkowych realizowanych poprzez przedmioty podstawowe i kierunkowe. Sylwetka absolwenta kierunku na I stopniu studiów oraz sylwetki absolwentów poszczególnych specjalności realizowane według standardów zostały przedstawione w dniach wizytacji. Standardy kształcenia odnoszą się do studentów III roku I stopnia kierunku *zarządzanie*, dotyczą one bowiem studentów immatrykulowanych w roku akademickim 2011/12. Sylwetka absolwenta kierunku jest określona prawidłowo w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw. Dobór specjalności, tj. *Hotel and Tourism Management, Business Administration, Zarządzanie hotelami i ruchem turystycznym* oraz *Zarządzanie zasobami ludzkimi* oraz sylwetki absolwentów tych specjalności są właściwie określone i zgodne z kanonem kierunku. Sylwetki absolwentów realizujących studia w języku polskim i w języku angielskim są zbieżne. Tematyka prac dyplomowych w przeważającej liczbie jest zgodna z kierunkiem *zarządzanie*, choć niektóre tematy związane były raczej z kierunkiem *ekonomia*. Na podstawie powyższych informacji Zespół Oceniający stwierdził, iż kształcenie na kierunku *zarządzanie* prowadzonym przez Wydział Nauk Społecznych WSGE w Józefowie spełnia wymagane standardy, określone w Załączniku nr 39 do Rozporządzeniu MNiSW z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki.

WSGE przywiązuje dużą wagę do dostępu studentów do aktualnych informacji na temat m. in. oferty kształcenia, planów zajęć, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia, o posiedzeniach Komisji uczelnianych, Rad Wydziałów i Senatu, ważnych wydarzeń na Uczelni itp. Publikowane są także informacje dotyczące wymian międzynarodowych i uzyskania stypendium. Podczas pierwszych zajęć studenci informowani są o przedmiotowych efektach kształcenia, wymaganiach dotyczących zaliczenia danego przedmiotu, terminach egzaminów w sesji egzaminacyjnej, jak i wykazie literatury. Wszystkie te informacje, podane są do publicznej wiadomości na stronie internetowej Uczelni. Są one także dostępne w systemie Wirtualny Dziekanat po zalogowaniu oraz są umieszczone w gablotach w siedzibie Wydziału.

Efekty kształcenia dla kierunku *zarządzanie* zostały wpisane do programu kształcenia na ocenianym kierunku (zatwierdzonego uchwałą Senatu WSGE nr 17/2012 z dnia 19 czerwca 2012 r.). Opis kierunkowych efektów kształcenia nie został opublikowany na stronie internetowej Uczelni, dlatego należy uznać, że nie został on prawidłowo udostępniony studentom. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci potwierdzili, że nie mieli możliwości zapoznania się z kierunkowymi efektami kształcenia, ani z programem kształcenia. Zaleca się Uczelni zwiększenie zaangażowania w upowszechnianie wśród studentów wiedzy na temat efektów kształcenia.

Studenci mają dostęp do sylabusów wszystkich kursów opublikowanych w „Wirtualnym Dziekanacie”, na którym każdy student posiada swoje indywidualne konto. Studenci obecni na spotkaniu w większości potwierdzili, że zazwyczaj zapoznają się z sylabusami kursów oraz z efektami kształcenia przypisanymi do każdego kursu ponieważ zawierają one przydatne do zaliczenia kursu informacje. Ponadto studenci potwierdzili, że nauczyciele akademicy bardzo często omawiają sylabusy kursów na pierwszych zajęciach oraz informują ich jaką wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne będą mogli zdobyć podczas zajęć. Po dokonaniu analizy kilku przedstawionych przez Uczelnię sylabusów należy stwierdzić, że zawierają one cele i efekty kształcenia, szczegółową tematykę zajęć, oraz dokładny opis sposobu weryfikacji efektów kształcenia. Podkreślić należy, że sylabusy kursów zostały przygotowane w sposób rzetelny i dokładny.

Podsumowując należy stwierdzić, że istnieje konieczność dla pełnej realizacji kierunkowych efektów kształcenia, wprowadzenia modyfikacji, które zapewnią realizację efektów K1A_W16 oraz K1A_U14.

2.2)

Kierunkowe efekty kształcenia odnoszą się do tożsamości kierunku *zarządzanie*. Są one sformułowane w sposób zrozumiały, aczkolwiek niekiedy zbyt szczegółowy. Istnieje ponadto możliwość ich weryfikacji. Przedmiotowe efekty kształcenia są sformułowane w sposób jasny i czytelny dla wszystkich grup interesariuszy. Podczas spotkania studentów z Zespołem Oceniającym, studenci w odpowiedzi na pytanie potwierdzili, że efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób dla nich zrozumiały i są w pełni sprawdzalne.

Podsumowując, po analizie przedstawionej dokumentacji oraz wypowiedzi studentów należy stwierdzić, że efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, prowadzona jest prawidłowo.

Natomiast w suplementach do dyplomu wskazane jest:

- W pkt. II - Informacje o dyplomie ust. 4 i 5 – Nazwa i status Uczelni – zamieszczenie informacji, na podstawie jakiej ustawy funkcjonuje Uczelnia, a także uzupełnienie zapisu „uczelnia niepubliczna” o „niepubliczna uczelnia zawodowa”.
- W pkt. III – Informacje o poziomie wykształcenia – ust. 3 – uzupełnienie wpisów - przy semestrach - o rok akademicki, w którym realizowane było kształcenie, a ponadto wpisanie tytułu i oceny z pracy dyplomowej oraz oceny z egzaminu dyplomowego.
- W pkt. V – Informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu w ust. 1 dostęp do dalszych studiów – wskazane jest wpisywanie określeń zgodnych z ustawą, tj. „możliwość ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia”, a nie jak jest to w przypadku Uczelni „możliwość ubiegania się o przyjęcie na uzupełniające studia II stopnia”.

W zakresie przechowywania efektów kształcenia Wyższą Szkołę Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie obowiązują zapisy Instrukcji Kancelaryjnej zatwierdzone na mocy Zarządzenia nr 16/2013 Rektora z dnia 26 listopada 2013 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kancelaryjnej, której celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych, a także określa zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych oraz tryb przekazywania do Archiwum Uczelni.

Natomiast brak jest procedur dotyczących archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zajęć dydaktycznych i gromadzeniem dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia.

Ogólne ramy systemu weryfikacji efektów kształcenia określa Zarządzenia nr 19/2012 Rektora WSGE z dnia 11 października 2012 r. w sprawie sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia przez studenta. Zarządzenie określa tylko konkretne dozwolone sposoby weryfikacji tj. esej, egzamin ustny czy egzamin pisemny. Dlatego każdy prowadzący kurs na ocenianym kierunku studiów, uprawniony jest do przyjęcia własnych kryteriów jego zaliczenia w odniesieniu do uprzednio ustalonych efektów kształcenia. Kryteria te muszą jednak mieścić się w instytucjonalnych ramach zarządzenia oraz regulaminu studiów. Każdy nauczyciel akademicki, na pierwszych zajęciach tłumaczy studentom w jaki sposób nastąpi zaliczenie przedmiotu oraz przedstawia kryteria zaliczenia, co potwierdziły opinie uzyskane od studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym.

Studenci mają świadomość na jakie zagadnienia muszą zwrócić szczególną uwagę, aby zaliczyć kurs, co ocenia się pozytywnie. Zdaniem studentów egzaminy przeprowadzane w WSGE w rzeczywistości sprawdzają wiedzę i umiejętności wymagane do zaliczenia. W ich ocenie w większości przypadków egzaminy wymagają dokładnego przygotowania. Wśród

najbardziej wymagających kursów wymienianych przez studentów znalazły się te o ilościowym charakterze, takie jak statystyka, finanse i matematyka. Z analizy struktury ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej przedstawionej przez Wydział wynika, że studenci najczęściej otrzymują oceny dostateczne i bardzo dobre. Oceny niedostateczne występują najrzadziej jednak jest ich i tak stosunkowo dużo, co świadczy o rzetelnym podejściu Uczelni do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia.

W dalszej kolejności studenci potwierdzili, że nie spotkali się z sytuacją, w której nauczyciel akademicki nie przestrzegałby przyjętych na pierwszych zajęciach kryteriów zaliczenia. Studenci zawsze wiedzą czego mogą spodziewać się na egzaminie, a zakres pytań nie wykracza poza zakres materiału podanego na pierwszych zajęciach lub w sylabusie. Studenci stwierdzili, że są bardzo zadowoleni z takiego podejścia do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia.

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że osiągnięte przez nich efekty kształcenia są możliwe do zweryfikowania w czasie odbywania praktyk studenckich czy pracy zawodowej. Studenci w czasie spotkania ocenili, że dzięki praktycznym umiejętnościom zdobywanym na studiach, lepiej radzą sobie w pracy i w prowadzeniu swoich działalności gospodarczych.

Analiza sylabusów przedmiotów prowadzi do stwierdzenia, że cele kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów i efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób prawidłowy. Natomiast korekty wymaga sposób przypisania niektórych efektów przedmiotowych do kierunkowych, tak aby wszystkie efekty kierunkowe zostały zrealizowane (K1A_W16 i K1A_U14).

System weryfikacji i oceny efektów kształcenia jest określony w formie ogólnych zasad i procedur określonych w Regulaminie studiów wprowadzonym Uchwałą Senatu WSGE Nr 22/2013 z dnia 18 czerwca 2013 r. System oceny jest kompletny i przejrzysty. Studenci mają możliwość zapoznania się z nim i są informowani przez prowadzących zajęcia o warunkach i wymaganiach związanych z zaliczeniem poszczególnych przedmiotów. Warunki zaliczenia każdego przedmiotu oraz składowe oceny określone są poza tym w sylabusach przedmiotów. Sposoby sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji są na ogół właściwie dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów. Wśród wymagań wskazano eseje, projekty, prezentacje i inne zajęcia aktywizujące studentów. Nie wszystkie przedmioty wymagają wykorzystania wszystkich wskazanych metod weryfikacji efektów kształcenia.

W opinii studentów przyjęte przez prowadzących zajęcia formy ich zaliczania są różnorodne. Są to egzaminy testowe, egzaminy polegające na formułowaniu odpowiedzi na pytania otwarte oraz egzaminy ustne. Studenci potwierdzili, że w większości przypadków formy zaliczania kursów są odpowiednio dostosowane do prezentowanych treści kształcenia. Różnorodność i adekwatność w podejściu do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia należy ocenić pozytywnie. Ze względu na różnorodność form weryfikacji zakładanych efektów kształcenia oraz ich prawidłowe dostosowanie do specyfiki zajęć, należy stwierdzić, że system weryfikacji obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji.

Po analizie dokumentacji związanej z procesem kształcenia Zespół Oceniający stwierdza, że system umożliwił zmierzenie efektów kształcenia i ich ocenę na poszczególnych etapach kształcenia na kierunku *zarządzanie*. Sylabusy zawierają szczegółowe informacje co do sposobu pomiaru poszczególnych efektów przedmiotowych, zaś sylabus dla praktyk określa sposób badania efektów zrealizowanych w ramach praktyk zawodowych.

Proces dyplomowania został opisany we wspomnianym już wcześniej Regulaminie studiów oraz w Regulaminie procesu dyplomowania. Regulamin procesu dyplomowania bardzo szczegółowo i klarownie reguluje zasady i sposób przygotowania pracy dyplomowej, a także odnosi się efektów kształcenia w zakresie umiejętności przygotowania i redagowania

prac pisemnych. Temat pracy dyplomowej ustalony przez promotora, akceptuje Rada Wydziału. Przy ustalaniu tematu pracy należy brać pod uwagę zainteresowania naukowe i zawodowe studenta. Student w porozumieniu z promotorem może zmienić ustalony temat pracy, jednak nie później niż do rozpoczęcia ostatniego semestru studiów. Wśród tematów zatwierdzonych przez Radę Wydziału do realizacji zarówno w języku polskim, jak i języku angielskim większość prac pozwala realizować zakładane efekty kształcenia. Pomimo tego niekiedy zdarzają się tematy wartościujące, które nie powinny mieć miejsca. Tematy w rzeczywistości pozwalają na połączenie weryfikacji efektów kształcenia z realizacją zainteresowań studentów, w tym studentów-obcokrajowców. Pracę dyplomową przyjmuje i ocenia promotor. Prace są sprawdzane za pomocą systemu antyplagiatowego. Dziekan wyznacza recenzenta spośród samodzielnych pracowników naukowych lub doświadczonych doktorów, po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału. W razie negatywnej oceny recenzenta, a pozytywnej promotora, Dziekan wyznacza drugiego recenzenta. Negatywna ocena drugiego recenzenta oznacza, że student nie może przystąpić do egzaminu dyplomowego. W takim przypadku student otrzymuje zaświadczenie o zaliczeniu danych semestrów studiów. Podczas egzaminu dyplomowego pytania, minimum dwa, formułuje Komisja, na podstawie wniosku recenzenta z zakresu tematyki pracy dyplomowej, a na podstawie wniosku promotora – z przedmiotu podstawowego dla kierunku studiów. Zagadnienia z przedmiotu podstawowego i specjalności oraz specjalizacji są udostępnione studentom na semestr przed planowaną obroną.

Okresem rozliczeniowym na ocenianym kierunku jest semestr studiów. Pod koniec semestru studenci przystępują do egzaminów w czasie sesji egzaminacyjnej. Natomiast w trakcie trwania roku akademickiego efekty kształcenia są weryfikowane na bieżąco w postaci kolokwium zaliczeniowych lub oceny aktywności na zajęciach.

Procedura dyplomowania została określona w Regulaminie procesu dyplomowania w WSGE. Studenci ostatniego roku studiów potwierdzili, że znają tę procedurę, ponieważ jest im ona szczegółowo tłumaczona przez promotorów na seminarium dyplomowym. W szczególności warto zwrócić uwagę na §10 regulaminu, który określa wymagania techniczne stawiane pracom dyplomowym w WSGE. Studenci uznali informacje zamieszczone w tym paragrafie za przydatne w przygotowywaniu prac dyplomowych.

W sylabusach przedmiotów podane są składowe ocen z poszczególnych przedmiotów w procentach. Standaryzacja struktury oceny jest więc wystarczająca. Co istotne i szczególnie warto podkreślić Uczelnia dokonała szczegółowej standaryzacji stopnia nabytej przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na poszczególne oceny 3, 4 lub 5. Są one takie same dla wszystkich przedmiotów i gwarantują pełną przejrzystość w formułowaniu ocen. W ocenie studentów przedstawiane im wymagania odnośnie zaliczania poszczególnych kursów są wystandaryzowane, świadczy o tym przede wszystkim szczegółowy opis wymagań egzaminacyjnych zawarty w sylabusach.

Uczelnia prowadzi analizę skali i przyczyn odsiewu. W ciągu ostatnich trzech lat 19 osób zostało skreślonych z powodów dydaktycznych w tym: 3 osoby z powodu braku obrony pracy dyplomowej, 16 osób z powodu braku zaliczenia semestru, 3 osoby skreślono z powodu braku uregulowania opłat z tytułu czesnego po wcześniejszych ponagleniach, jedna osoba została skreślona z uwagi na brak uregulowania opłat z tytułu czesnego oraz brak zaliczenia semestru oraz 3 osoby zostały skreślone z powodu rezygnacji (z przyczyn osobistych, z uwagi na pogorszenie stanu zdrowia i zmianę pracy).

System oceny efektów kształcenia obejmuje zasady zaliczania poszczególnych przedmiotów oraz proces dyplomowania. Informacje o zaliczeniach przedmiotów są dostępne w sylabusach poszczególnych przedmiotów, a także podawane studentom do wiadomości przez nauczycieli akademickich. Informacja o procesie dyplomowania jest dostępna w postaci Regulaminu procesu dyplomowania. Studenci mają swobodny dostęp do informacji na temat stosowanego systemu oceny. Wszystkie sylabusy są publikowane w Wirtualnym Dziekanacie. Studenci, dzięki promotorom znają obowiązującą na Uczelni procedurę dyplomowania.

Uczelnia prowadzi na kierunku *zarządzanie* zajęcia w formie e-learningu. Zasady prowadzenia zajęć w postaci e-learningu reguluje Regulamin organizacji kształcenia z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość uchwalony Uchwałą Senatu WSGE nr 33/213 z dnia 29 października 2013 r. Regulamin szczegółowo reguluje zasady organizacji i rozliczania zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Realizacja zajęć zdalnych spełnia wymogi ustawowe w zakresie nieprzekroczenia 60% ogólnej liczby godzin zajęć dydaktycznych określonych w programach kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów oraz poziomów kształcenia. Weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia prowadzona jest na bieżąco i obejmuje różne formy np. pytania otwarte, quiz, pytania wielokrotnego wyboru itp. Weryfikacja efektów kształcenia w formie zdalnej jest porównywalna z weryfikacją zakładanych efektów kształcenia w formie tradycyjnej. Zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z przedmiotu mogą się odbywać wyłącznie w siedzibie Uczelni. Zespół Oceniający zapoznał się z ofertą dydaktyczną realizowaną w formie zdalnej na kierunku *zarządzanie*. Przygotowane materiały dydaktyczne oraz przyjazność platformy e-learningowej została oceniona pozytywnie. Studenci mają możliwość kontaktu z nauczycielem prowadzącym, który odpowiada na ewentualne pytania.

2.4)

Biuro Karier WSGE zostało utworzone na podstawie Zarządzenia Rektora nr 15/2011 z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie utworzenia Biura Karier w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie. Swoje zadania realizuje zgodnie z Regulaminem Biura Karier WSGE. Biuro Karier nawiązuje i utrzymuje kontakt z pracodawcami, zbiera, klasyfikuje i udostępnia oferty pracy oraz staży zawodowych. Aktualizuje informacje na temat rynku pracy, pojawiających się na nim wymagań i kierunków jego rozwoju. Do jego kompetencji należy również prowadzenie działalności badawczej, informacyjnej oraz doradczo-szkoleniowej. Działalność badawcza Biura Karier polega na prowadzeniu badań losów zawodowych absolwentów, wyniki tych badań są podstawą do weryfikowania i ustalania programów nauczania na poszczególnych kierunkach, a zatem dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb studentów nowoczesnego rynku pracy. Prowadzi również badania wśród studentów na temat oceny pracowników naukowo-dydaktycznych oraz oceny pracowników administracji WSGE. Z wykonania tych zadań Biuro Karier składa do Komisji ds. Jakości i Efektów Kształcenia sprawozdania semestralne.

W zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów wszyscy absolwenci rocznika 2012, a więc osoby przystępujące w r. a. 2012/13 do obrony prac licencjackich, zostali poproszeni o wyrażenie zgody na udział w badaniu losów zawodowych absolwentów. Uczelnia podjęła decyzję o przeprowadzeniu badań losów zawodowych absolwentów po sześciu miesiącach od terminu obrony, a następnie po trzech i pięciu latach od egzaminu dyplomowego, co spełnia wymogi ustawowe w tym zakresie. Badania zawodowych losów absolwentów realizowane są za pomocą narzędzia LimeSurvey typu open licence. Wszystkie dane gromadzone są w zabezpieczonej bazie danych na serwerze Uczelni, eliminując możliwość ich upublicznienia i dostępu osób trzecich. Narzędzie badawcze - kwestionariusz ankiety w wersji elektronicznej składający się z 25 pytań, w tym 5 pytań metryczkowych, jest wysyłane do każdego absolwenta danego rocznika, który wyraził zgodę na udział w badaniu. Wybrane narzędzie pozwala na badania porównawcze i przebadanie tej samej grupy respondentów trzykrotnie. Dodatkowo w uzupełniającym badaniu telefonicznym typu CATI zadawanych jest 6 pytań. Wyniki badań są przekazywane do Komisji ds. Jakości i Efektów Kształcenia, a następnie do Władz Uczelni. Raporty służą nie tylko do oceny bieżących możliwości Uczelni na poziomie jakości kształcenia, wygenerowania opinii studentów i preferencji kandydatów, lecz także do określenia miejsca absolwentów Uczelni na polskim rynku pracy, a także preferencji pracodawców w zakresie ich potrzeb i oczekiwań. Raporty umożliwiają bardziej wydajną pracę nad kolejnymi programami kształcenia i wzbogacają

jakość proponowanych oraz planowanych i rozważanych udoskonaleń, które będą wprowadzane w każdym etapie procesu jakości kształcenia. Raport został również opublikowany w całości na stronie internetowej Biura Karier. Z dotychczasowych badań wynika, że stopa responsywności ankiet jest dość wysoka i w dwóch turach wyniosła 68%. Absolwenci kierunku *zarządzanie* wyrażają pozytywną opinię o kształceniu na ocenianym kierunku studiów. Między innymi, w wyniku badania opinii absolwentów I stopnia Uczelnia podjęła decyzję o złożeniu wniosku o uzyskanie uprawnień na II stopniu studiów na kierunku *zarządzanie*.

Podsumowując, Uczelnia znajduje się obecnie w fazie wdrażania systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów. Zgodnie z zapewnieniami, przeprowadzane w przyszłości w sposób usystematyzowany badania będą miały wpływ na aktualizację listy kierunkowych oraz przedmiotowych efektów kształcenia.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Prace etapowe mają różny charakter. Najczęściej są to testy egzaminacyjne zawierające pytania otwarte oraz prezentacje studentów w postaci wydruków. Ponadto dostępne są pytania kontrolujące wiedzę studentów studiujących w formie e-learningowej. Pytania zadane w niektórych spośród wylosowanych prac przejściowych nie zawsze odpowiadały zakresowi przedmiotu. Dotyczyło to szczególnie przedmiotów wykładanych w języku angielskim. Analiza prac przejściowych wskazuje na to, że zadawane pytania należą generalnie do łatwych, i że weryfikują one tylko podstawową wiedzę z przedmiotów.

Ogólny poziom prac dyplomowych można określić jako przeciętny. Obok prac dobrych i bardzo dobrych zdarzają się prace słabsze. Zdarzają się również prace bez części empirycznej, bez przykładu przedsiębiorstwa. Recenzje prac są zbyt często opisowe, skrótowe, bez pełnego uzasadnienia wystawionej oceny, co jest szczególnie istotnie ponieważ zdarzają się oceny zawyżone.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: *znacząco*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1)

W opisie kierunku *zarządzanie* na studiach I stopnia prowadzonych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym Wydział zadeklarował umiejscowienie kształcenia na kierunku *zarządzanie* jako studiów jednoobszarowych o profilu ogólnoakademickim w obszarze nauk społecznych. W opisie wiedzy, umiejętności i kompetencji absolwenta kierunku za pomocą efektów kształcenia zadeklarowano, że efekty te umiejscowione zostały w następujących dziedzinach i dyscyplinach: dziedzina nauk społecznych (dyscypliny: nauki o bezpieczeństwie, psychologia), dziedzina nauk ekonomicznych (dyscypliny: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu) oraz dziedzina nauk prawnych (dyscyplina: prawo). Zdecydowana większość efektów związana jest z dziedziną nauk ekonomicznych z dyscyplinami *ekonomia* oraz *nauki o zarządzaniu* i tak też powinny zostać przyporządkowane. W opinii ekspertów Zespołu Oceniającego efekty zostały sformułowane w sposób zbyt szeroki, zbyt szczegółowy, a niekiedy także zbyt ambitny. Obejmują one swoim zakresem wszystkie efekty z obszaru nauk społecznych na profilu ogólnoakademickim, co zostało uwzględnione w przygotowanej tabeli efektów kształcenia. Kierunkowe efekty kształcenia nie są znane studentom, w wystarczającym stopniu. Uczelnia na stronie internetowej udostępniła tylko uchwałę zatwierdzającą efekty kształcenia dla ocenianego kierunku, bez załącznika stanowiącego opis tych efektów. Efekty kształcenia przypisane do poszczególnych kursów są dostępne dla studentów w Wirtualnym Dziekanacie. Studenci zapoznają się z przedstawionymi przez Uczelnię przedmiotowymi efektami kształcenia. W zakresie standardów kształcenia

można stwierdzić, że zapewniają one uzyskanie spodziewanych efektów kierunkowych realizowanych za pomocą przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Dobór specjalności oraz sylwetki absolwentów tych specjalności są właściwie określone i zgodne z kanonem kierunku. Sylwetki absolwentów realizujących studia w języku polskim i w języku angielskim są zbieżne. Program studiów na ocenianym kierunku na studiach licencjackich na trzecim roku spełnia wymagane standardy, określone w Załączniku nr 39 do Rozporządzeniu MNiSW z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki.

2.2)

Kierunkowe efekty kształcenia odnoszą się do tożsamości kierunku *zarządzanie*. Są one sformułowane w sposób zrozumiały, aczkolwiek niekiedy zbyt szczegółowy. Istnieje możliwość ich weryfikacji. Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały dla studentów.

2.3)

System weryfikacji i oceny efektów kształcenia jest kompletny i przejrzysty. Sposoby sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji są na ogół właściwie dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów. Z uwagi jednak na to, że w niektórych przedmiotach w 100% zadeklarowano tylko jeden sposób weryfikacji, np. egzamin pisemny warto zrewidować czy takie podejście gwarantuje pełną weryfikację efektów kształcenia. System umożliwia zmierzenie efektów kształcenia i ich ocenę na poszczególnych etapach kształcenia na kierunku *zarządzanie*. Sylabusy zawierają szczegółowe informacje co do sposobu pomiaru poszczególnych efektów przedmiotowych, zaś sylabus dla praktyk określa sposób badania efektów zrealizowanych w ramach praktyk zawodowych. Regulamin procesu dyplomowania bardzo szczegółowo i klarownie reguluje zasady i sposób przygotowania pracy dyplomowej, a także odnosi się do efektów kształcenia w zakresie umiejętności przygotowania i redagowania prac pisemnych. Uczelnia prowadzi zajęcia w postaci e-learningu na kierunku *zarządzanie*. Realizacja tych zajęć spełnia wymogi ustawowe w zakresie nieprzekroczenia 60% ogólnej liczby godzin zajęć dydaktycznych określonych w programach kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów oraz poziomów kształcenia. Weryfikacja efektów kształcenia w formie zdalnej jest porównywalna z weryfikacją zakładanych efektów kształcenia w formie tradycyjnej. Zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z przedmiotu mogą się odbywać wyłącznie w siedzibie Uczelni. System oceny efektów kształcenia obejmuje zasady zaliczania poszczególnych przedmiotów oraz proces dyplomowania. Informacje o zaliczeniach przedmiotów są dostępne w sylabusach poszczególnych przedmiotów, a także podawane studentom do wiadomości przez nauczycieli akademickich. Informacja o procesie dyplomowania jest dostępna w postaci regulaminu procesu dyplomowania. Weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia odbywa się w sposób przejrzysty i obiektywny, za wyjątkiem uwag dotyczących prac dyplomowych (przypadki zawyżania ocen).

2.4)

W zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów narzędzie badawcze, jakim jest kwestionariusz ankiety w wersji elektronicznej jest wysyłane do każdego absolwenta danego rocznika, który wyraził zgodę na udział w badaniu. Procedura monitorowania losów absolwentów spełnia wymogi ustawowe, zaś stopa responsywności ankiet jest dość wysoka i w dwóch turach badań wyniosła 68%. Uzyskane wyniki badania są wykorzystywane do bardziej efektywnego zarządzania ocenianym kierunkiem. Uczelnia

znajduje się w fazie wdrażania systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów. Z przeprowadzonego do tej pory badania powstało opracowanie zawierające wnioski dotyczące sposobu i metod kształcenia.

Kryterium 3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Kształcenie na kierunku *zarządzanie* w WSGE jest realizowane na poziomie studiów pierwszego stopnia w formie studiów stacjonarnych w języku angielskim w specjalności *Hotel and Tourism Management* (drugą oferowaną specjalnością jest *Business Administration*) i w formie studiów niestacjonarnych w specjalności *Zarządzanie zasobami ludzkimi* (drugą oferowaną specjalnością jest *Zarządzanie w hotelarstwie i turystyce*). Studia trwają 6 semestrów i niezależnie od wybranej specjalności, w toku kształcenia student uzyskuje 186 punktów ECTS: na I semestrze 30 (7 - przedmioty ogólne/ 18 - przedmioty podstawowe/ 5 - przedmioty kierunkowe/ 0 – przedmioty specjalnościowe), na II – 32 (6/22/4/0), na III – 30 (1/6/15/8), na IV – 32 (1/0/27/4), na V – 30 (1/0/8/21), na VI – 32 (3/0/0/27). Kształcenie, niezależnie od specjalności, jest oparte na 4 modułach (grupach przedmiotów) – treści ogólnych (19 pkt. ECTS), treści podstawowych (46 pkt. ECTS), treści kierunkowych (59 pkt. ECTS) i treści specjalnościowych (56 pkt. ECTS), których uzupełnienie stanowi praktyka zawodowa. Przedmioty ogólne i podstawowe realizowane są na ogół w pierwszym i drugim semestrze studiów, przedmioty kierunkowe w III i IV semestrze, zaś przedmioty specjalnościowe od III do IV semestru. Rozkład godzin zajęć na studiach niestacjonarnych jest następujący: na ogólną liczbę godzin 4.665 przypada 1.119 godzin zajęć wymagających bezpośredniego kontaktu (bez e-learningu) oraz 3.546 godzin pracy własnej wraz z praktykami oraz e-learningiem. Warto podkreślić, że w przypadku studiów niestacjonarnych realizowanych w formie zdalnej kształcenie, którego celem jest zdobycie umiejętności praktycznych, odbywa się z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów.

Na studiach stacjonarnych rozkład godzin zajęć jest następujący: na ogólną liczbę godzin 4.665 przypada 2.334 godzin zajęć wymagających bezpośredniego kontaktu oraz 2.331 godzin pracy własnej z praktykami. Na studiach stacjonarnych nie realizuje się zajęć w formie zdalnej. Program I i II roku jest zgodny z rozporządzeniem MNiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz.1445). Program kształcenia realizowany aktualnie na III roku studiów jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164 poz. 1166, z późn. zm.).

Podczas wizytacji Zespół Oceniający zwrócił uwagę, że treści w sylabusach są często podawane zbyt hasłowo, a niekiedy jest ich zbyt dużo, aby można było je omówić w sposób dokładny. Dotyczy to na przykład sylabusu z przedmiotów prowadzonych w języku angielskim, np. finanse. W niektórych sylabusach podano tylko jedną pozycję literatury obowiązkowej, co jest zdecydowanie niewłaściwe i zbyt ubogie w relacji do uzyskiwanego w efekcie poziomu wykształcenia. W niektórych sylabusach znaleziono różnice pomiędzy podawanymi treściami a charakterem i zakresem przedmiotu oraz literaturą. Dotyczy to np. przedmiotu „Finanse przedsiębiorstwa”. Wymaga to uważnej rewizji i dostosowania treści do charakteru prowadzonych przedmiotów, tak aby nie zostały ograniczone możliwości osiągnięcia niektórych efektów kształcenia.

Efektom kształcenia towarzyszy wskazanie treści kształcenia realizowanych w ramach przedmiotu z określeniem liczby godzin poświęconych na przekazanie każdej z nich. Liczba godzin zajęć i pracy własnej studenta oraz przewidziane dla poszczególnych przedmiotów metody dydaktyczne i system weryfikacji etapowych osiągnięć studenta są dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów i przyjętych celów kształcenia.

Zespół Oceniający zwrócił uwagę na fakt, że na kierunku *zarządzanie* nie są proponowane żadne dodatkowe przedmioty do wyboru. Studenci mają możliwość wyboru specjalności i w ten sposób realizowane są efekty kształcenia w zakresie przedmiotów fakultatywnych. Fakt ten ogranicza możliwości elastycznego kształtowania oferty kształcenia i jej wyboru przez studentów.

Niezależnie od specjalności, w toku kształcenia student uzyskuje 186 punktów ECTS, w tym: w I semestrze 30, w II – 32, w III – 30, w IV – 32, w V – 30 i w VI – 32. Wybór jednej ze specjalności zapewnia spełnienie warunku umożliwienia studentowi wyboru modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów. Przedmioty specjalnościowe wyceniono łącznie na 56 punktów ECTS, co stanowi ok. 30,1 % ogółu punktów przewidzianych dla cyklu kształcenia. Punktacja ECTS na ocenianym kierunku studiów została zbudowana w oparciu o Regulamin studiów oraz przy uwzględnieniu wymagań określonych w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w *sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta* (Dz. U. Nr 201, poz. 1187).

Sekwencja modułów i przedmiotów przewidziana w planie studiów pierwszego stopnia jest prawidłowa. W pierwszym semestrze realizowane są przedmioty przygotowujące podstawy do dalszych studiów, jak: „Ochrona własności intelektualnej”, „Socjologia”, „Matematyka”, „Mikroekonomia”. W semestrze drugim realizowany jest blok przedmiotów ogólnych, m.in. „Podstawy psychologii” oraz podstawowych (m.in. „Makroekonomia”, „Nauka o organizacji”, „Statystyka opisowa”), a w semestrze trzecim dalsze przedmioty podstawowe i kierunkowe. W semestrze czwartym realizowane są kolejne przedmioty kierunkowe. Przedmioty specjalnościowe rozłożone są w ostatnich czterech semestrach studiów. Przez ostatnie dwa semestry prowadzone jest również seminarium dyplomowe. Taki rozkład modułów i przedmiotów, przy uwzględnieniu powiązań występujących między nimi należy uznać za prawidłowy.

WSGE przygotowała i przedstawiła nowe plany studiów na kierunku *zarządzanie*, które mają wejść w życie od 1.10.2014 r. dla nowego naboru studentów. W nowych planach wyróżniono trzy moduły przedmiotów, tj. przedmioty podstawowe, kierunkowe i specjalnościowe. Dokonano w ten sposób istotnych zmian zarówno godzinowych jak i merytorycznych. Do programu studiów wprowadzono „Podstawy logistyki”, które odpowiadają potrzebom współczesnego rynku pracy. Z drugiej strony wprowadzenie przedmiotu „Historia myśli ekonomicznej” nie jest konieczne z punktu widzenia ocenianego kierunku. W nowych planach studiów nadal nie występują przedmioty do wyboru, a wybór studenta ogranicza się do wyboru specjalności.

Praktyki studenckie są realizowane na podstawie Regulaminu praktyk w oparciu o program praktyk zawodowych. Regulamin praktyk w sposób kompleksowy i precyzyjny określa zasady odbywania i zaliczania praktyk studenckich. Dokument ten został opublikowany na stronie internetowej Uczelni, przez co zapewniono studentom możliwość zapoznania się z nim.

Uczelnia podpisała szereg porozumień z w podmiotami, w których studenci realizowali praktyki. Należą do nich m. in. Klimawent Warszawa, Urząd Miasta w Otwocku,

Hotel Westin w Warszawie, BZWBK Oddział w Otwocku i innymi. Program kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku *zarządzanie* przewiduje praktykę zawodową w wymiarze 160 godzin, którym przypisano 6 pkt. ECTS, które nie są wliczane do puli punktów ECTS w ramach poszczególnych semestrów. Termin i miejsce odbycia praktyki jest jedynie odnotowywany w suplemencie do dyplomu. Kwestie organizacji i zaliczania praktyk zawodowych zostały określone w załączniku do Uchwały Rady Wydziału Nauk Społecznych z dnia 14 stycznia 2014 roku. Określony został program i sylabus dla praktyk, miejsca odbywania praktyk, cele praktyk, nadzór nad ich odbywaniem i warunki zaliczenia praktyk. Dla każdej specjalności studiów został wydany oddzielny program praktyk, zawierający opis celów odbywania praktyki oraz obowiązków, które student powinien zrealizować. Organizacją praktyk zajmuje się Biuro Karier, które wspomaga studentów, w tym studentów z zagranicy, w pozyskiwaniu miejsc praktyk. Nadzór nad ich realizacją sprawuje wydziałowy opiekun praktyk studenckich. Opiekunowie praktyk mogą zaliczyć ewentualny obowiązek odbycia praktyki w oparciu o wykonywaną przez studenta pracę zawodową, jeżeli jej charakter spełnia wymagania programu praktyk. Opiekun kieruje studenta na praktykę uwzględniając kierunek studiów, specjalność, preferencje, wyniki uzyskane w nauce, predyspozycje. Praktyka jest zaliczana przez Dziekana Wydziału Nauk Społecznych w porozumieniu z wydziałowym opiekunem praktyk na podstawie sprawozdania z przebiegu praktyki i zaświadczenia wydanego przez zakład pracy. Tak określone zasady odbywania i zaliczania praktyk są prawidłowe.

Studenci samodzielnie poszukują miejsc, w których mogą realizować praktyki. W przypadku gdy student ma problem ze znalezieniem odpowiedniego miejsca, pomoc zapewnia Biuro Karier. Działalność Biura Karier w tym zakresie została oceniona pozytywnie przez studentów. Uczelnia nie posiada stałej listy podmiotów, w których studenci zarządzania mogliby odbywać praktyki zawodowe. Przed rozpoczęciem praktyki student zobowiązany jest dostarczyć umowę o organizację praktyk podpisaną przez przedstawiciela jednostki przyjmującej. Już więc, na tym etapie Dziekan może zweryfikować poprawność doboru instytucji, w których student będzie odbywał praktyki, co należy ocenić pozytywnie.

Jak potwierdzili studenci, Uczelnia dba o to, żeby miejsca realizowania praktyk odpowiadały kierunkowi studiów. Student ma obowiązek dokumentowania wykonywanych czynności podczas dnia pracy w dzienniczku praktyk. Dzięki obowiązkowi codziennego wpisywania do dzienniczka wykonanych czynności, Dziekan może w łatwy sposób zweryfikować czy student w rzeczywistości zrealizował przypisane do praktyk efekty kształcenia.

Dla studentów łączących studia z pracą zawodową, Uczelnia przewidziała możliwość zaliczenia praktyk na podstawie zaświadczenia z zakładu pracy lub oświadczenia o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej. Procedurę zaliczenia praktyki określa odrębna uchwała Senatu WSGE. Zgodnie z tą uchwałą, wykonywana praca zawodowa musi być powiązana ze studiowanym kierunkiem studiów. Studenci niestacjonarni, jak sami potwierdzili, bardzo często korzystają z tej możliwości.

Organizację procesu kształcenia określa Regulamin studiów. Rok akademicki rozpoczyna się 1 października i kończy 30 września następnego roku kalendarzowego. Rektor w drodze zarządzenia ustala szczegółową organizację roku akademickiego wraz z dokładnym „Kalendarzem roku studiów”, które podaje do publicznej wiadomości. Szczegółowe ustalenia na bieżący rok akademicki ujęto w Zarządzeniu Rektora Nr 5/2013 z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2013/2014 w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie.

Na kierunku *zarządzanie* zajęcia odbywają się 9-krotnie w ciągu semestru, w cyklach co 2 tygodnie, w piątki (od 16.40 do 21.30) i soboty (od 8.00 do 21.30). Przyjęte w Uczelni zasady filozofii katolickiej sprawiły, że władze Uczelni wyłączyły niedziele z realizacji zajęć dydaktycznych. Spowodowało to znaczną kumulację zajęć z jednego przedmiotu w ciągu jednego dnia w rozkładzie zajęć. Na przykład w dniu wizytacji zajęcia

z „Finansów przedsiębiorstwa” trwać miały 7 godzin, a zajęcia z „Doradztwa personalnego” 6 godzin, przy czym osoba prowadząca „Doradztwo /.../” miała zaplanowane kolejne 5 godzin zajęć z „Makroekonomii”. Organizacja taka skłania do skracania, kumulacji niektórych zajęć, co dwukrotnie miało miejsce w dniach wizytacji. Pięciominutowy odstęp między zajęciami tego samego wykładowcy w różnych lokalizacjach jest niewystarczający.

Szczegółowy plan i rozkład zajęć oraz program kształcenia, wykaz zaliczeń, egzaminów i innych obowiązków dydaktycznych realizowanych w określonym semestrze, podawany jest do wiadomości studentów w formie ogłoszeń na tablicach informacyjnych, umieszczenia na stronie internetowej Uczelni lub przez wysłanie drogą elektroniczną studentom najpóźniej na siedem dni przed rozpoczęciem semestru.

Taki sposób organizacji zajęć został pozytywnie oceniony przez studentów, ponieważ w każdym tygodniu mają oni wolną niedzielę. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci ocenili, że plan zajęć jest ułożony poprawnie. W planie zajęć przewidziana jest półgodzinna przerwa obiadowa. Podkreślić należy, że plan zajęć nie jest zmieniany bez wcześniejszych informacji. W przypadku konieczności odwołania zajęć, studenci są o tym informowani z odpowiednim wyprzedzeniem za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Harmonogram zjazdów oraz plan zajęć nie jest ustalany w porozumieniu z samorządem studenckim. Studenci nie zgłaszali jednak do tej pory żadnych zastrzeżeń odnośnie planu. W ich opinii jednak, w przypadku problemów, władze Uczelni na pewno zareagowałyby odpowiednio.

Podsumowując należy stwierdzić, że organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku pozwala studentom na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, jednak korektom powinna ulec organizacja niektórych zajęć na studiach niestacjonarnych ze względu na ich kumulację.

Zgodnie z Regulaminem studiów student może realizować część programu studiów poza macierzystą jednostką – na innym wydziale WSGE lub w innej uczelni, w szczególności na podstawie porozumień międzyuczelnianych, wynikających z uczestnictwa uczelni w krajowych lub międzynarodowych programach wymiany studentów. Realizacja określonej części programu studiów poza macierzystą jednostką odbywa się za zgodą Dziekana. Studia poza jednostką macierzystą odbyte przez studenta są uznawane i traktowane jako równoważne z odpowiednim okresem studiów w jednostce macierzystej, jeśli wszystkie uzgodnione w formie pisemnej zostały przez studenta spełnione. W przypadku nieuzyskania przez studenta 60 punktów ECTS w roku akademickim powinien on wystąpić do Dziekana z prośbą o wyrażenie zgody na uzupełnienie brakujących punktów poprzez zaliczenie w WSGE odpowiednich zajęć niezaliczonych za granicą. W zakresie zaliczenia semestru w takim przypadku studenta obowiązują wszystkie i te same zasady przez cały semestr. W myśl § 12a Regulaminu studiów student ma obowiązek zaliczenia w trakcie studiów wszystkich przedmiotów i praktyk, wykazanych w planach studiów wybranego kierunku i profilu kształcenia jako obowiązkowe oraz określonego przez wymaganą liczbę punktów ECTS przedmiotów obieralnych na poszczególnych specjalnościach. Punkty przypisuje się praktykom wykazanym jako obowiązkowe w programach kształcenia na kierunku, profilu kształcenia i specjalności. Punkty za praktyki nie są wliczane do nominalnej liczby punktów za moduły kształcenia w semestrze. W praktyce wykorzystanie systemu punktów ECTS w indywidualizacji programu kształcenia w WSGE, a zwłaszcza w wymianie międzynarodowej studentów jest znikome.

Zasady indywidualizacji procesu kształcenia określa Regulamin studiów. Na wniosek studenta, który zaliczył I rok studiów, Dziekan może wyrazić zgodę na odbywanie przez niego studiów według indywidualnej organizacji. Warunek ukończenia I roku studiów nie dotyczy studenta posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności. Podstawę przyznania takiego trybu studiowania mogą stanowić: wyjazd na stypendium zagraniczne w ramach programu LPP Erasmus, konieczność uzupełnienia różnic programowych, równoczesne studiowanie na innym kierunku, inne szczególne sytuacje, odpowiednio udokumentowane,

przede wszystkim niepełnosprawność potwierdzona orzeczeniem właściwego organu. Odbywanie studiów według indywidualnej organizacji pozwala na składanie egzaminów i odbywanie zajęć dydaktycznych w różnych terminach.

Regulamin studiów nie przewiduje natomiast możliwości indywidualizacji studiów dla studentów wyróżniających się wynikami w nauce. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja objęcia studenta wyróżniającego się, indywidualną opieką naukową przez nauczyciela akademickiego.

Studenci na ocenianym kierunku studiów, nie mają możliwości wyboru przedmiotów fakultatywnych.

Na pozytywną ocenę zasługują organizacja dla studentów dodatkowych, bezpłatnych zajęć i warsztatów nieobjętych programem studiów. Studenci niestacjonarni ocenianego kierunku rzadko jednak korzystają z tych inicjatyw, ponieważ odbywają się one głównie poza czasem zjazdów.

W grudniu 2013 r. utworzona została specjalna jednostka administracyjna – Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, którego celem jest opieka nad studentami niepełnosprawnymi. Oferuje ono, wsparcie studentom w zakresie dostosowania organizacyjnego i właściwej realizacji procesu dydaktycznego biorąc pod uwagę szczególne potrzeby osób niepełnosprawnych. W szczególności Biuro zapewnia studentom pomoc w pozyskiwaniu specjalistycznego sprzętu, który pomaga im w zdobywaniu wiedzy na studiach. Przed utworzeniem Biura, Uczelnia zapewniała pomoc studentom niepełnosprawnym w sposób mniej zinstytucjonalizowany, jednak nie mniej skutecznie niż ma to miejsce obecnie, co zasługuje na pozytywną ocenę. Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na przyznanie indywidualnej organizacji studiów, już od pierwszego roku studiów.

3.2)

Zakładane na kierunku *zarządzanie* efekty kształcenia przedstawione w postaci modułowych (przedmiotowych) efektów kształcenia obejmują wszystkie elementy (wiedza, umiejętności i kompetencje). Treści programowe przedstawione w sylabusach większości przedmiotów są właściwe dla tych przedmiotów i są związane z zakładanymi efektami kształcenia. Zaleca się weryfikację treści sylabusów z niektórymi przedmiotami, tak aby w ramach objętych programem studiów można je było zrealizować, o czym była już mowa wcześniej w niniejszym raporcie. Formy i metody dydaktyczne realizowane na kierunku *zarządzanie* tworzą spójną całość.

W raporcie powizytacyjnym w dniach 23-24 czerwca 2006 r. wskazano na następujące niedociągnięcia procesu kształcenia:

- 1) podstawową formą studiów są studia stacjonarne, natomiast Uczelnia realizuje tylko studia niestacjonarne; jest to niezgodne ze statutem Uczelni;
- 2) sylabusy wymagają ujednoczenia i uzupełnienia literatury, celów dydaktycznych, form zaliczenia przedmiotów i wymagań wynikających z powiązań z innymi przedmiotami;

Obecnie WSGE prowadzi zajęcia na kierunku *zarządzanie* w trybie stacjonarnym oraz niestacjonarnym. Uczelnia opracowała nowy ujednoczony wzór sylabusa, który odpowiada wymogom KRK i zawiera niezbędne elementy określające przedmiotowe efekty kształcenia, treści programowe, metody weryfikacji efektów, zasady standaryzacji ocen oraz literaturę podstawową i uzupełniającą.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1)

Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia (za wyjątkiem wskazanych powyżej uwag) oraz uzyskanie

zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, przy czym dotyczy to zarówno programu studiów realizowanego wg standardów kształcenia jak i nowo obowiązującego programu studiów na kierunku *zarządzanie* od 01.10.2012 r. Czas trwania kształcenia jest prawidłowy. Zastrzeżenia ZO wzbudziły: zbyt duża liczba hasłowych treści w sylabusach, nadmierne skumulowanie zajęć z jednego przedmiotu w trakcie zjazdów oraz brak przedmiotów wybieralnych w ofercie dla studentów (poza wyborem specjalności). System ECTS stosowany w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów jest zgodny z zasadami określonymi w odpowiednich przepisach, tj. Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć realizowanych przez studenta (Dz. U. Nr. 201, poz. 1187). Sekwencja modułów i przedmiotów przewidziana w planie studiów pierwszego stopnia jest prawidłowa. Program kształcenia przewiduje praktykę zawodową w wymiarze 160 godzin, której warunki zaliczenia są zgodne z obowiązującymi przepisami. Uczelnia zapewnia możliwości indywidualizacji kształcenia na kierunku *zarządzanie* dla osób szczególnie uzdolnionych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz pragnących poszerzyć swoje kwalifikacje zawodowe, jednak korzystanie z tej oferty jest znikome. Studenci pozytywnie ocenili konstrukcję planu zajęć. System praktyk studenckich na ocenianym kierunku jest zorganizowany prawidłowo. Uczelnia weryfikuje w sposób kompleksowy efekty kształcenia uzyskiwane przez studentów na praktykach.

3.2)

Zakładane na kierunku *zarządzanie* efekty kształcenia przedstawione w postaci modułowych (przedmiotowych) efektów kształcenia obejmują wszystkie elementy (wiedza, umiejętności i kompetencje). Formy i metody dydaktyczne realizowane na kierunku *zarządzanie* tworzą spójną całość.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej, a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Uczelnia przedstawiła do minimum kadrowego dla kierunku *zarządzanie* I stopnia 11 osób, z czego 4 osób z grupy samodzielnych pracowników nauki oraz 7 z grupy doktorów. Z przedstawionej grupy nauczycieli akademickich, 7 osób ma dorobek w zakresie nauk o zarządzaniu, jedna osoba w zakresie prawa, jedna osoba w zakresie ekonomii oraz jedna w zakresie nauk o bezpieczeństwie, Jedna z osób ma bardzo skromny dorobek i w związku z tym nie można określić jednoznacznie dyscypliny naukowej. Dlatego też osoba ta nie została zaliczona do minimum kadrowego. W długim okresie czasu trzeba pozyskiwać kadrę reprezentującą dyscyplinę nauk o zarządzaniu. Zaledwie kilku doktorów lokuje zasadniczą część swojego dorobku naukowego w tej dyscyplinie, stanowiącej kanon kierunku.

Dorobek wszystkich osób zaliczonych do minimum kadrowego odpowiada dziedzinom i dyscyplinom, do których zostały przypisane efekty kształcenia (z zastrzeżeniem niepełnego przypisania do dyscyplin w systemie POL-on).

Struktura kwalifikacji oraz liczba (27) osób prowadzących zajęcia na kierunku (poza minimum kadrowym) umożliwią osiągnięcie założonych kierunkowych efektów kształcenia.

Można zatem stwierdzić, że liczba oraz struktura kwalifikacji pracowników naukowo-dydaktycznych umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i programów nauczania.

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek naukowy lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r. poz. 131), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył, nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia na kierunku *zarządzanie* w WSGE na Wydziale Nauk Społecznych, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w dniu 30 czerwca 2013 r.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia. Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia wymienionego powyżej są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku zaliczonych zostało 10 osób, z tego 4 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 6 osób ze stopniem naukowym doktora. W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *zarządzanie* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Minimum kadrowe dla ocenianego kierunku studiów określone zostało zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.). Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia dla kierunku *zarządzanie* powinno stanowić, zgodnie z § 14 pkt. 1 wyżej wymienionego rozporządzenia, co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Jak już podkreślono do powyższego minimum kadrowego Uczelnia zgłosiła 11 nauczycieli akademickich, w tym 4 samodzielnych (4 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego) oraz 7 ze stopniem naukowym doktora. W aktach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Do minimum kadrowego wliczeni zostali nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uczelni na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów. Warunek określony w § 13 ust. 1 rozporządzenia został zatem spełniony. Do minimum nie został zaliczony 1 doktor z powodu braku aktualnego dorobku naukowego (załącznik 5, część 1).

W wyniku przeprowadzonej analizy dokumentacji stwierdza się, iż z osób zgłoszonych do minimum kadrowego 4 samodzielnych pracowników naukowych (doktorów habilitowanych) oraz 6 doktorów (z 7 zaproponowanych) spełnia ustawowe wymogi.

Posiadają oni odpowiednie kwalifikacje naukowe i dorobek w danym obszarze wiedzy i duże doświadczenie zawodowe oraz wykonują pensum dydaktyczne.

Oprócz 10 wykładowców zaliczonych do minimum kadrowego, w ocenianej jednostce pracuje 27 nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na ocenianym kierunku.

Biorąc pod uwagę wymagania formalne i merytoryczne należy stwierdzić, iż warunek minimum kadrowego jest spełniony. Aktualne osiągnięcia naukowo-badawcze wykładowców tworzących minimum kadrowe mieszczą się w ramach dziedzin i dyscyplin, do których przypisane są efekty kształcenia. Osoby zaliczane do minimum kadrowego stanowią silny trzon kadry wydziału. Ich dorobek naukowy jest ilościowo i merytorycznie satysfakcjonujący oraz tematycznie powiązany z realizowanymi zajęciami dydaktycznymi.

Prowadzący zajęcia na kierunku *zarządzanie* to profesorowie, doktorzy habilitowani, doktorzy oraz pracownicy posiadający tytuł zawodowy magistra lub magistra inżyniera. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku reprezentują szerokie spektrum dyscyplin naukowych, tj.: nauki o zarządzaniu, ekonomię, nauki o bezpieczeństwie, prawo oraz socjologię. Ich dorobek naukowy związany jest z dziedzinami i dyscyplinami nauki, do których zostały przypisane efekty kształcenia. Uczelnia zatrudnia także nauczycieli języków obcych oraz kilku praktyków, którzy są ekspertami w swojej dziedzinie. Taka struktura kwalifikacji kadry umożliwia realizację zakładanych celów kształcenia i osiągnięcie efektów ujętych w programie studiów.

Skład minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie* prowadzonego na Wydziale Nauk Społecznych w perspektywie długookresowej jest stabilny, bowiem 9 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś pozostałe 2 osoby na czas określony, tj. do 30.09.2014 r. – 1 osoba, oraz do 30.09.2015 r. – 1 osoba. Dla 9 osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, zaś tylko dla 2 – dodatkowym miejscem pracy. Zważywszy również fakt, że kadra jest związana od co najmniej kilku lat z Wydziałem, świadczy to dobrze o stabilności polityki kadrowej władz Uczelni i jednostki. W dalszym ciągu należy jednak dbać o stabilność kadry – tylko 3 pracowników tworzących minimum kadrowe w roku 2008 zaliczanych jest do minimum kadrowego w roku 2014.

Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *zarządzanie*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 10:162, czyli 1:16,2 - co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia. (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.).

Zespół Oceniający stwierdza na podstawie analizy obsady kadrowej zajęć oraz sylabusów, że Uczelnia dołożyła starań, aby przestrzegać zasady, że osoby z tytułem zawodowym magistra nie powinny prowadzić wykładów z przedmiotów podstawowych, kierunkowych i kształcenia ogólnego. Zajęcia dydaktyczne przewidziane programem studiów prowadzone są przez nauczycieli akademickich w zasadzie zgodnie z reprezentowanym przez nich obszarem (nauki społeczne), dziedziną (nauki ekonomiczne) i dyscyplinami naukowymi potwierdzonymi dyplomami i udokumentowanym dorobkiem naukowym. Szczegółowe informacje na ten temat zamieszczono w załączniku nr 5.

Załącznik nr 6. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Podczas wizytacji Zespół Oceniający przeprowadził hospitację 5 zajęć dydaktycznych. Zajęcia w lokalizacji w Józefowie odbywały się zgodnie z planem. Plan zajęć wzbudził zastrzeżenia Zespołu Oceniającego, ponieważ zbyt wiele zajęć realizowanych było w 5-7 godzinnych blokach. Niekiedy też łączone były grupy na ćwiczeniach, co powodowało pewne utrudnienia w aktywizacji wszystkich studentów. Poziom zajęć oraz forma były dostosowane do omawianych zagadnień. Treści zajęć pozostawały w zgodzie z sylabusami przedmiotów. Poziom zajęć oraz przygotowanie prowadzących zostało ocenione pozytywnie. Na zajęciach

panowała przyjazna atmosfera. Zajęcia z przedmiotów ilościowych, takich jak „Statystyka” wymagają stosowania choćby częściowo powszechnie dostępnego oprogramowania, jak choćby MS Excel, co gwarantuje lepsze przygotowanie studentów do potrzeb zgłaszanych na ogół przez pracodawców w zakresie znajomości obsługi komputera.

4.3).

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów. W ostatnich 5 latach trzech wykładowców obroniło doktoraty, a dwóch rozprawy habilitacyjne. Uczelnia systematycznie wspiera działalność naukowo-dydaktyczną nauczycieli poprzez finansowanie projektów badawczych, udziału pracowników w konferencjach naukowych i sympozjach, a także poprzez dofinansowywanie publikacji. Kadra identyfikuje się z Uczelnią i jest zaangażowana w jej rozwój. Wnioski takie wypływają między innymi ze spotkania ZO z pracownikami naukowo-dydaktycznymi. Na szczególne podkreślenie zasługuje duże zaangażowanie i wysokie kompetencje osób zajmujących się pozyskiwaniem studentów zagranicznych i działalnością promocyjną na rzecz WSGE.

Zespołowi Oceniającemu udostępniono protokoły i sprawozdania z 10 hospitacji zajęć dydaktycznych zrealizowanych w semestrze zimowym roku akademickiego 2013/2014. Dokumenty te zostały przekazane przewodniczącemu Komisji Jakości i Efektów Kształcenia WSGE. Są one sporządzone poprawnie, zawierają zalecenia i uwagi pohospitacyjne.

Warunki pracy i rozwoju kadry stworzone przez władze uczelni i wydziału są satysfakcjonujące. Uczelnia wydaje wysokopunktowane, renomowane czasopismo „Journal of Modern Science”. Rozwija również fundusz grantów własnych, który umożliwia np. finansowanie konferencji. Procedury aplikowania o środki w ramach badań naukowych są transparentne. Generalnie klimat do finalizowania prac awansowych jest korzystny. Pod tym pojęciem kryją się dobre warunki pracy, baza dydaktyczna, wspomniane możliwości publikowania artykułów naukowych, udziału w konferencjach, ubiegania się o stypendia i urlopy naukowe. Również w trakcie spotkania z kadrą naukowo – dydaktyczną nie sygnalizowano problemów w tych kwestiach. Trzeba stwierdzić, że taka polityka przynosi pozytywne skutki.

Podczas spotkania z kadrą naukowo-dydaktyczną obecnych było 12 osób. Wykładowcy stwierdzili, że:

- atutami uczelni jest wysoka jakość kształcenia i uczestniczenie w życiu powiatu;
- wyniki rekrutacyjne są dość dobre zważywszy na problemy związane z niżem demograficznym;
- znaczna część kadry to osoby z dużym doświadczeniem praktycznym;
- losy zawodowe absolwentów są monitorowane, ankietowani są również studenci – ich opinie służą reorganizacji programów nauczania;
- WSGE współorganizuje prestiżowe konferencje oraz wydaje wysokopunktowane czasopismo „Journal of Modern Science” - wycenione na 8 punktów;
- władze Uczelni i Wydziału udzielają wszelkiego możliwego wsparcia w procedurach awansowych;
- atutem uczelni są dobre kontakty zagraniczne i pozyskiwanie coraz większej liczby kandydatów na studia z zagranicy.

W stosunku do roku 2007, w którym odbyła się pierwsza ocena jakości kształcenia na kierunku *zarządzanie*, nastąpiły duże zmiany w składzie tego minimum, bowiem tylko 3 osoby (1 samodzielny nauczyciel akademicki oraz 2 doktorzy), to nauczyciele akademicy, którzy tworzyli to minimum w roku 2007. Dla 9 nauczycieli akademickich wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, zaś dla 2 pozostałych –

dodatkowym miejscem pracy. W Uchwale Prezydium PKA nr 252/2008 z 15 maja 2008 r. zalecono władzom Wydziału doskonalenie polityki kadrowej, co uczelnia sukcesywnie stara się realizować. Wyrazem efektywności tych działań jest spełnianie wymogów minimum kadrowego oraz pozytywne wypowiedzi kadry akademickiej na temat form wspierania procedur awansowych nauczycieli akademickich.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1)

Kadra jest dobrze przygotowana, liczba struktura kwalifikacji pracowników naukowo – dydaktycznych prowadzących zajęcia umożliwia osiągnięcie zakładanych celów kształcenia. Władze wydziału powinny w dalszym ciągu rozwijać kadrę, której dorobek naukowy i zainteresowania badawcze powinny koncentrować się w dyscyplinie nauk o zarządzaniu.

4.2)

Biorąc pod uwagę wymagania formalne należy stwierdzić, iż warunki dotyczące minimum kadrowego są spełnione. Do minimum kadrowego zaliczono 10 osób, w tym 4 samodzielnych pracowników naukowych i 6 doktorów.

4.3)

Polityka kadrowa władz Wydziału jest przejrzysta i konsekwentna, czego rezultatem jest wysoka stabilność kadry i jej zaangażowanie w sprawy Uczelni. Wyzwaniem dla władz dziekańskich będzie powiększenie i odmłodzenie kadry w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających stopnie i tytuły naukowe w dyscyplinie nauk o zarządzaniu.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych. Wyższa Szkoła Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie dysponuje kompleksem trzech obiektów o łącznej powierzchni 2.900 m² oraz wynajmuje 12 sal dydaktycznych od XXV Liceum Ogólnokształcącego w Warszawie przy ulicy Halnej 20. Uczelnia korzysta z:

- budynku A w Józefowie przy ulicy Sienkiewicza 2 o powierzchni 840 m², w tym parter - 263 m², I piętro – 271 m², II piętro - 270 m². W budynku tym znajduje się 10 sal dydaktycznych, 3 pomieszczenia przeznaczone na laboratoria techniczne dla potrzeb kształcenia na kierunku „ochrona środowiska” oraz portiernia. Sale dydaktyczne wyposażone są w ekrany, tablice, ponadto pracownicy korzystają z pozostającego do ich dyspozycji przenośnego sprzętu multimedialnego. Tytułem prawnym do władania budynkiem jest umowa 30-letniej dzierżawy. W załączniku IIIa zawarto kserokopie umów najmu wszystkich obiektów dydaktycznych,
- budynku B o łącznej powierzchni 760 m². W budynku tym znajdują się m. in. 3 aule dydaktyczne wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny (rzutniki, ekrany,

nagłośnienie). Projektory multimedialne na stałe zamontowane są we wszystkich trzech salach wykładowych. Budynek jest w całości przystosowany do potrzeb studentów niepełnosprawnych,

- budynku C o łącznej powierzchni 1.300 m², który stanowi własność uczelni, mieści się siedziba władz oraz pomieszczenia administracyjne, ponadto znajduje się sala posiedzeń Senatu, 3 pokoje na dyżury dla pracowników-naukowo dydaktycznych WSGE oraz 4 nowoczesne multimedialne sale i aule dydaktyczne, w tym: 2 sale na 30 osób, jedna sala na 80 osób i jedna sala na 160 osób, biblioteka z czytelnią oraz sala informatyczna. W Budynku C zapewniono stały dostęp do bezprzewodowego Internetu. Studenci mają otwarty dostęp do komputerów w bibliotece oraz w sali komputerowej,
- wynajmowanych sal w XXV Liceum Ogólnokształcącym. Są one wyposażone w sprzęt do prowadzenia zajęć tj. przenośny sprzęt multimedialny, tablice oraz sprzęt nagłaśniający,
- Ośrodka Sportu i Rekreacji m.st. Warszawy „OSIR” w Warszawie przy ul. Poezji 5, w którym znajduje się hala widowiskowo – sportowa o powierzchni 1.080m², w której odbywają się zajęcia z wychowania fizycznego.

Ponadto w korytarzach trzech budynków umieszczono ekrany, na których podaje się aktualne informacje podczas zjazdów (godziny zajęć, dyżurów kadry naukowo-dydaktycznej i inne ważne informacje). Na komputerach zainstalowane są systemy operacyjne Windows Vista i oprogramowanie m. in. RealVNC, Windows Remote Desktop, Druki IPS, Płatnik 9.0 (ZUS), Firebird 2.5, MS SQL Server, Gimp, CRM Berbis Minima, Dropbox, Google Drive.

Powierzchnia Biblioteki Uczelnianej wynosi 115 m² (w tym biblioteki - 75 m², czytelnia - 40 m²). W bibliotece znajdują się wypożyczalnia i czytelnia z dwunastoma miejscami dla czytelników. Bibliotekę wyposażono w nowoczesne przesuwne regały, co pozwoliło na zaoszczędzenie miejsca dla nowości wydawniczych. Księgozbiór jest systematycznie uzupełniany woluminami pozyskanymi z różnych źródeł, m.in. zakupów własnych, darów oraz z współpracy nawiązanej z innymi bibliotekami dotyczącymi wymiany wydawnictw własnych. Księgozbiór ten liczy 20,5 tys. woluminów. WSGE współpracuje z ok. 30 uczelniami oraz bibliotekami z całej Polski w zakresie wymiany wydawnictw własnych. Ich wykaz zamieszczono w Raporcie Samooceny. W zbiorach biblioteki znajdują się pozycje odpowiadające kierunkom kształcenia prowadzonym przez WSGE w Józefowie. Literatura z zakresu zarządzania stanowi ok. 18 % zbiorów.

Biblioteka prenumeruje czasopisma i gazety. W 2013 roku dysponowała 74 tytułami czasopism, gazet bieżących, pochodzących z prenumeraty oraz licznymi tytułami pozyskanymi w formie darów z dziedzin nauk wojskowych, prawnych, pedagogicznych, społecznych i ekonomicznych. W bibliotece znajduje się 5 komputerów z łączami internetowymi. W razie potrzeby czytelników udostępnia się także 12 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu w przyległej do biblioteki sali komputerowej.

Uczelnia posiada dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, co zapewnia bezpłatny dostęp do najważniejszych publikacji naukowych na świecie i wsparcie w pracach badawczych we wszystkich dziedzinach wiedzy i specjalnościach naukowych, a tym samym pomoc m.in. dla studentów przygotowujących prace dyplomowe.

W minionym roku przeznaczono 150 tys. zł na poprawę funkcjonowania biblioteki. Pomimo tego zasoby lokalowe i katalogowe biblioteki są skromne i powinny stanowić nowe wyzwania inwestycyjne. Władze Uczelni posiadają plany systematycznego rozwijania zasobów bibliotecznych poprzez:

- przystąpienie do bazy e-Publikacji Nauki Polskiej,
- zakup e-książek poprzez platformę Ibuk.pl,
- pozyskanie funduszy unijnych na uzupełnienie księgozbioru,

- prenumeratę kilku e-czasopism z zakresu zarządzania biznesowego, rachunkowości, bezpieczeństwa pracy, itp.,
- podjęcie szerszej współpracy z innymi bibliotekami akademickimi, np. UMCS i UKSW.

Ponadto w celu podniesienia jakości warunków studiowania i rozwoju infrastruktury naukowo-dydaktycznej władze WSGE planują:

- zakup budynku o pow. 512 m² przy ul. Księdza Skorupki 2 w Józefowie,
- zakup komputerów i oprogramowania do czytelní,
- zwiększenie sprawności użytkowej uczelnianych serwerów,
- zakup nowych 30 komputerów przenośnych,
- zakup sprzętu do organizacji wideokonferencji.

W opinii studentów infrastruktura dydaktyczna Uczelni prezentuje bardzo dobry poziom. Studenci potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja, w której w sali wykładowej byłaby zbyt mała liczba miejsc w stosunku do liczby zapisanych na zajęcia studentów. Sale wykładowe są dobrze wyposażone, w większości sal znajduje się sprzęt audiowizualny, który wykorzystywany jest do wyświetlania prezentacji oraz dodatkowo, w większych salach wykładowych znajduje się nagłośnienie. Studenci ocenili stan techniczny budynków jako dobry i pozwalający w pełni na realizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Uczelnia zadbała również o dostęp dla studentów do internetu bezprzewodowego. Studenci pozytywnie ocenili jego działanie. Uczelnia ponadto udostępniła studentom w czytelní kilka stanowisk komputerowych z dostępem do internetu, z których mogą korzystać podczas przerw między zajęciami.

Studenci ocenianego kierunku zgłosili jednak, że Uczelnia nie zadbała dla nich o dostęp do specjalistycznych programów komputerowych wykorzystywanych w praktyce do zarządzania firmami. Studenci nie mają też możliwości skorzystania z programów statystycznych, pomimo tego, że realizują kurs statystyki.

W opinii studentów biblioteka jest bardzo dobrze zaopatrzona w wymaganą na ocenianym kierunku literaturę przedmiotu. Studenci przygotowujący pracę dyplomową potwierdzili, że większość źródeł mogą znaleźć w bibliotece Uczelni. W Uczelni działa system informatyczno-biblioteczny umożliwiający łatwe wyszukiwanie niezbędnych pozycji. Studenci zostali przeszkoleni z jego korzystania, dlatego bardzo dobrze radzą sobie z jego obsługą. Godziny otwarcia biblioteki są dostosowane do potrzeb studentów, chcących z niej skorzystać w czasie zjazdu. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy pracowników biblioteki, którzy chętnie świadczą im pomoc w wyszukiwaniu odpowiednich pozycji. Wydział zadbał o udostępnienie studentom czytelní, która znajduje się przy bibliotece. Studenci ocenili, że liczba miejsc w czytelní jest dla nich wystarczająca, a miejsce przeznaczone na czytelní, w ich ocenie, dostosowane jest do pracy wymagającej skupienia. Ponadto studenci mogą korzystać ze swobodnego dostępu do księgozbioru umieszczonego w czytelní, co również spotkało się z ich pozytywną oceną.

Dostosowanie infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych ocenia się wysoko. Każdy z budynków Uczelni ma przygotowane wejście do budynku z podjazdem dla wózków inwalidzkich. W WSGE kształci się obecnie na wszystkich kierunkach 37 studentów z orzeczoną niepełnosprawnością, w tym: 21 umiarkowaną, 12 lekką i 4 ze znaczną. Student niepełnosprawny może zwrócić się do Dziekana z wnioskiem o przydzielenie mu opiekuna wydziałowego, którego zadaniem jest pomoc w organizacji i realizacji procesu dydaktycznego, w tym dostosowanie warunków studiowania do rodzaju niepełnosprawności.

Reasumując, można stwierdzić, że Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, która uwzględni potrzeby osób niepełnosprawnych.

Praktyki zawodowe realizowane w trakcie studiów posiadają wymiar 4 tygodni (160 godzin). Pomoc w organizacji praktyk dla studentów świadczy Rada Patronacka WSGE składająca się z 10 przedstawicieli lokalnych przedsiębiorstw i instytucji. Uczelnia zawarła umowy z kilkudziesięcioma organizatorami praktyk zawodowych. Są wśród nich głównie lokalne przedsiębiorstwa i instytucje. Miejsca odbywania praktyk zostały dobrane w sposób prawidłowy. Studenci podkreślili, że Uczelnia dba o poprawność doboru instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne, co zasługuje na pozytywną ocenę. Uczelnia każdorazowo zawiera umowę z instytucją przyjmującą studentów na praktyki. Ze względu na specyfikę studiów wachlarz instytucji, w których studenci odbywają praktyki jest bardzo szeroki, są to banki, urzędy administracji publicznej oraz prywatne przedsiębiorstwa. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że Dziekan, dokładnie analizuje prawidłowość doboru miejsc odbywania praktyki przez studenta.

W Uchwale Prezydium PKA nr 662/2006 z 6 października 2006 roku zwracano uwagę na słabe wyposażenie biblioteki. Uczelnia podejmuje kroki na rzecz wzbogacenia posiadanego księgozbioru, Działania te powinny być kontynuowane.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, która uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych. Zasoby lokalowe i katalogowe biblioteki są relatywnie skromne, ale Wydział podejmuje wysiłki w tym zakresie. Władze WSGE zdają sobie sprawę z tych usterek i planują zwiększenie wydatków na wzbogacenie księgozbioru. Infrastruktura, którą dysponuje jednostka spełnia oczekiwania studentów. Wydział zapewnia studentom odpowiednią liczbę miejsc w salach dydaktycznych. Studenci pozytywnie ocenili jakość bezprzewodowego dostępu do internetu. Uczelnia nie zapewnia jednak studentom dostępu do specjalistycznego oprogramowania, które mogłoby być wykorzystane w procesie dydaktycznym na kierunku *zarządzanie*. Pozytywnie przez studentów oceniona została działalność biblioteki oraz czytelnia. Uczelnia dba o poprawność doboru instytucji, w których studenci odbywają praktyki.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Wprawdzie Zespół Oceniający odstąpił od analizy tego kryterium, z uwagi na jego nieobligatoryjność, w przypadku prowadzenia studiów tylko pierwszego stopnia, ale dostrzega osiągnięcia naukowe jednostki. Kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie uczestniczy w badaniach naukowych, grantach i projektach badawczych. Jest to w pełni zasadne, ponieważ WSGE ubiega się o nadanie Wydziałowi Nauk Społecznych uprawnień do prowadzenia kształcenia na kierunku „zarządzanie” na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym.

W 2014 roku zakłada się realizację 23 nowych tematów badawczych oraz zakończenie 9 tematów rozpoczętych w latach poprzednich. Przewiduje to Uchwała nr 1/2014 Senatu z dnia 4 lutego 2014 roku. w której zatwierdzono tematy badawcze ujęte w planie badawczym na 2014 rok. Tematy badawcze są realizowane w zakresie dziedzin nauk ekonomicznych, społecznych i prawnych oraz odnoszą się do 5 dyscyplin naukowych: nauk o zarządzaniu i ekonomii, nauk

o bezpieczeństwie, psychologii oraz prawa. Pracownicy zaliczani w skład minimum kadrowego realizują obecnie sześć projektów badawczych.

Część tematów badań naukowych dobrze komponuje się z kierunkiem studiów i profilem kształcenia. Niestety w zbyt małym stopniu uczestniczą w nich studenci, co stwierdzili podczas spotkania z Zespołem Oceniającym. Usprawiedliwiali ten fakt pracą zawodową i obowiązkami rodzinnymi. Wnioskuje się zatem, aby w przyszłości szerzej niż dotychczas angażować studentów w pomoc przy realizacji badań naukowych. Może ona polegać na ich współpracy przy organizacji seminariów naukowych, ankietyzacji gospodarstw domowych lub przedsiębiorstw, organizacji konkursów na najlepsze projekty innowacyjne, itp.

Warto również nadmienić, że WSGE wydaje od 2005 roku własne czasopismo naukowe o charakterze interdyscyplinarnym i międzynarodowym „Journal of Modern Science” (JoMS). Od 2010 roku jest to kwartalnik, w którym publikacje zostały wycenione na 8 punktów (na podstawie Komunikatu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych wraz z liczbą punktów przyznawanych za publikacje w nich zamieszczone. Jest to imponujące osiągnięcie, ponieważ poprzednio publikacje w nim wydawane były wycenione znacznie niżej (do 2010 - 2 punkty, do 2012 - 6 punktów).

Wydział WSGE rozwija swój potencjał naukowo-badawczy działając poprzez współorganizowanie lub aktywny udział w następujących inicjatywach:

- Polska Sieć Naukowa „Polska sieć badawcza - badania naukowe i prace rozwojowe na rzecz bezpieczeństwa państwa i obywateli”;
- Polska Platforma Technologiczna Systemów Bezpieczeństwa;
- Otwocki Klaster Nowych Technologii;
- Klub Nowej Gospodarki Powiatu Otwockiego;
- Forum Gospodarcze Powiatu Otwockiego.

Efektom działalności naukowej pracowników naukowo-dydaktycznych było przyznanie WSGE decyzją nr 940/KAT/2013 z dnia 28 października 2013 r. kategorii naukowej B (analogicznej jak poprzednia kategoria przyznana w dniu 10 września 2010 r.). Dzięki korzystnej ewaluacji działalności naukowej Wydział jest subwencionowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego: Nie dotyczy

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Wstęp na studia w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie jest wolny. Do odbywania studiów na kierunku *zarządzanie* może być dopuszczona osoba, która ma świadectwo dojrzałości. Rekrutacja jest organizowana dwa razy do roku. Uchwała rekrutacyjna Senatu WSGE w Józefowie nie określa zasad ustalania wielkości rekrutacji uwzględniających związek liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia. Zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

7.2)

System ocen studenta jest zorientowany na proces uczenia się, wskazane są formy zaliczenia poszczególnych tematów odpowiadających modułowym efektom kształcenia oraz, co warto podkreślić, występuje dokładna standaryzacja wymagań na poszczególne oceny.

W praktyce weryfikacja zakładanych efektów kształcenia jest realizowana nieco słabiej, na co wskazuje analiza prac przejściowych.

Nakład i czas pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu przedmiotów i poszczególnych przedmiotów) został określony w programie kształcenia. W sylabusach przedmiotów wyspecyfikowano czas pracy własnej i czas godzin kontaktowych. Nie wiadomo w jaki sposób czas pracy został podzielony, ale dopracowanie tego elementu nastąpiło w nowym wzorze sylabusa, uchwalonego przez Senat WSGE w dniu 15.01.2014 r., który zacznie obowiązywać w nowym cyklu kształcenia.

Każdy prowadzący jest uprawniony do samodzielnego określenia zasad oceniania studentów oraz sposobów weryfikacji efektów kształcenia, które jednak muszą być zgodne z ogólnymi zasadami wynikającymi z Regulaminu Studiów i zarządzeń Rektora. Studenci są informowani na pierwszych zajęciach o zakresie obowiązującego materiału oraz o formie i zasadach zaliczenia kursu. W opinii studentów prowadzący zajęcia przestrzegają przyjętych przez siebie kryteriów zaliczeń, które odnoszą się do przedstawionego na zajęciach materiału. W dalszej kolejności studenci potwierdzili, że egzaminy przeprowadzane na ocenianym kierunku pozwalają na weryfikację nie tylko zdobytej wiedzy, ale również umiejętności. Zdaniem studentów zawsze są oni oceniani obiektywnie, co zasługuje na ocenę pozytywną.

Po każdym egzaminie studenci mają możliwość wglądu do swojej pracy egzaminacyjnej, a prowadzący na ich prośbę tłumaczą szczegółowo jakie błędy popełnili i co muszą zmienić w sposobie uczenia się, żeby zaliczyć egzamin w terminie poprawkowym. Studenci bardzo często korzystają z tej możliwości.

Podsumowując, należy stwierdzić, że system oceny osiągnięć studentów w WSGE jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane.

7.3)

Uczelnia od wielu lat bierze udział w programie wymiany oraz praktyk Erasmus. W kwestii wymian studenckich w ramach programu Erasmus, Uczelnia ma podpisane porozumienia z europejskimi uczelniami prowadzącymi studia na kierunku *zarządzanie*, na które studenci wizytowanego kierunku mogą wyjechać. Studenci stacjonarni bardzo rzadko korzystają z tych możliwości. W ostatnim roku akademickim żaden ze studentów ocenianego kierunku nie wyjechał za granicę. Studenci niestacjonarni natomiast w ogóle nie są zainteresowani programem wymian. Przyczyną tego są zobowiązania zarówno zawodowe, jak i rodzinne, które uniemożliwiają im wzięcie udziału w wymianie. Trzeba jednak podkreślić, że Uczelnia, poprzez działalność Biura Współpracy z Zagranicą aktywnie promuje wśród studentów programy wymian. Na początku każdego roku akademickiego wszystkie grupy odbywają spotkanie informacyjne z pracownikiem Biura. Studenci mogą czerpać informacje na temat możliwości wyjazdów zagranicznych również ze strony internetowej Uczelni. Na pozytywną ocenę zasługuje fakt monitorowania przez Biuro satysfakcji studentów przyjeżdżających na WSGE, co umożliwia poprawę przygotowanej dla nich oferty edukacyjnej. Studenci wracający z wymiany są zawsze proszeni o swoją opinię oraz relację.

Studenci WSGE mają też możliwość skorzystania z licznych projektów międzynarodowych organizowanych przez Biuro Współpracy z Zagranicą są to m. in. szkoły letnie, seminaria czy bezpłatne kursy językowe. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podkreślili swoje zadowolenie ze współpracy z Biurem.

Studenci na ocenianym kierunku mieli możliwości wyboru języka obcego, jak również poziomu zaawansowania. Podkreślili oni, że są zadowoleni z poziomu kształcenia języków obcych na WSGE.

Uczelnia wdrożyła skutecznie system przyznawania punktów ECTS. Studenci nie są jednak, w pełni świadomi do czego w rzeczywistości służą punkty. Uważają oni, że liczba punktów ECTS przyznawana za zaliczenie konkretnego kursu, zależy tylko od tzw.

„ważności” przedmiotu lub prowadzącego zajęcia. Przyczyną tej niewiedzy jest brak polityki informacyjnej Uczelni skierowanej do studentów na temat systemu akumulacji i transferu punktów. Elementem tej polityki mogłoby być prowadzenie wśród studentów badań dotyczących ich opinii na temat prawidłowości przypisania punktów ECTS (np. poprzez włączenie do ankiety oceny zajęć dydaktycznych pytania dotyczącego ilości czasu pracy jaką student poświęca w celu zaliczenia konkretnego kursu).

Uczelnia nie prowadzi studenckich wymian z uczelniami krajowymi.

7.4)

Z opinii studentów wynika, że prowadzący zajęcia są dla nich dostępni podczas odbywania zajęć, jak również odpowiadają na wiadomości e-mail. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że prowadzący zajęcia nie wyznaczają godzin swoich konsultacji. Nie stanowi to jednak dla nich problemu, ponieważ mają możliwość umówienia się na indywidualne spotkanie.

Studenci w odpowiedzi na pytanie potwierdzili, że często zdarza im się zdawać po kilka egzaminów w jednym dniu, co niekiedy jest dla nich dużym utrudnieniem. Zaleca się Uczelni takie zaplanowanie sesji egzaminacyjnej, które pozwoli uniknąć konieczności zdawania przez studentów więcej niż jednego egzaminu w jednym dniu np. poprzez organizację większej liczby tzw. egzaminów przedterminowych.

Studenci na ocenianym kierunku studiów mają możliwość wyboru promotora pracy dyplomowej. Określają oni też samodzielnie temat swojej pracy. Grupy seminaryjne na wizytowanym kierunku nie są liczne, średnio liczba studentów w grupie wynosi ok. 15 osób.

Studenci bardzo pozytywnie ocenili pracę sekretariatu ds. studenckich. Nie mają oni żadnych problemów z załatwieniem spraw administracyjnych. Część spraw mogą też załatwić za pośrednictwem „Wirtualnego Dziekanatu”. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że mają łatwy dostęp do Dziekana Wydziału, również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć, co należy ocenić pozytywnie. Studenci wyrazili swoją pozytywną ocenę dla pracy Dziekana, który pomimo licznych obowiązków znajduje czas na pomoc w indywidualnych problemach studentów.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podkreślili, że bardzo często zdarza im się analizować sylabusy poszczególnych kursów. Z ich analizy wynika, że zostały one opracowane w sposób rzetelny i jednocześnie przystępny, co pozwala zainteresowanym studentom na swobodne z nich korzystanie. Studenci znajdują w sylabusach kursów przede wszystkim informację na temat efektów kształcenia oraz wymaganej literaturze przedmiotu. W ocenie studentów informacja na temat efektów kształcenia nie jest jednak dla nich istotna. Pozytywnie należy odnieść się do umieszczenia w sylabusach szczegółowego opisu metod i sposobów weryfikacji efektów kształcenia, przez co studenci mają możliwość znalezienia istotnych dla nich informacji na temat wymagań egzaminacyjnych oraz samej formy egzaminu lub zaliczenia.

Uczelnia na ocenianym kierunku studiów nie wprowadziła dodatkowych mechanizmów motywujących studentów do osiągania lepszych wyników w nauce. Uczelnia nie stosuje systemu indywidualnej opieki naukowej dla wyróżniających się studentów. Jediną formą motywacji studentów jest możliwość otrzymania stypendium Rektora.

Warto zauważyć, że przesłankami otrzymania stypendium Rektora dla najlepszych studentów są: uzyskanie za rok studiów wysokiej średniej ocen lub posiadanie przez studenta osiągnięć naukowych, artystycznych lub wysokich wyników we współzawodnictwie sportowym - międzynarodowym lub krajowym. Regulamin określa w wyczerpujący sposób zależności pomiędzy poszczególnymi kryteriami. Załącznik zawiera określenie wagi poszczególnych osiągnięć i ich powiązania z osiągnięciem wysokiej średniej ocen. Prawidłowe określenie wymienionych elementów umożliwia studentom precyzyjne zapoznanie się z przesłankami do otrzymania stypendium rektora i uniemożliwia komisji

stypendialnej podejmowanie uznaniowych decyzji, co jest rozwiązaniem prawidłowym. Podkreślić należy, że regulamin określa też w jaki sposób tworzy się listę rankingową.

System pomocy materialnej dla studentów reguluje zarządzenie Rektora WSGE nr 9/2013 z dnia 21 października 2013 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania i ustalania wysokości świadczeń pomocy materialnej studentom WSGE. Akt ten określa zasady przyznawania każdego rodzaju świadczeń pomocy materialnej zagwarantowanej studentom przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci podkreślili, że świadczenia pomocy materialnej wypłacane są zawsze terminowo. Informacje na temat pomocy materialnej są publikowane na stronie internetowej Uczelni. Pozytywnie pod względem organizacyjnym oceniona została praca działu socjalnego zajmującego się przyznawaniem i wypłatą świadczeń pomocy materialnej studentom.

Kryteria przyznawania stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg są sprecyzowane w Regulaminie i nie stwarzają problemów interpretacyjnych. Rektor i Dziekan na wniosek samorządu studenckiego postanowili przekazać swoje kompetencje do komisji stypendialnych oraz do odwoławczej komisji stypendialnej. Z analizy przykładowych decyzji stypendialnych wynika, że spełniają one wszystkie wymagania formalne stawiane przez art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego, w tym szczegółowe uzasadnienie decyzji oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania, co należy ocenić pozytywnie.

Samorząd studencki WSGE wyraził na piśmie swoją pozytywną opinię w przedmiocie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości i wypłacania świadczeń pomocy materialnej. Dokumentacja przedstawiona przez Uczelnię, jak również relacja przedstawicieli samorządu studenckiego potwierdzają, że podział dotacji na fundusz pomocy materialnej, ustalenie wysokości stawek stypendiów oraz ustalenie wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka rodziny studenta uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego, następuje w porozumieniu z właściwym organem samorządu studenckiego. Porozumienia poświadczane są zawsze podpisem przewodniczącego samorządu studenckiego.

System pobierania opłat od studentów na wizytowanej Uczelni określa Regulamin opłat wydany w formie zarządzenia kanclerza z dnia 9 grudnia 2011 r. Uczelnia nie pobiera od studentów dodatkowych opłat wprost zabronionych przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym.

Wizytowana Uczelnia, jako uczelnia niepubliczna będąc do tego uprawniona, pobiera od studentów dodatkowe opłaty administracyjne tj. opłata za przedłużenie statusu studenta, za powtarzanie semestru w wysokości 100% czesnego oraz za nieterminowe złożenie indeksu.

Warunki studiowania na WSGE określa każdorazowo umowa o świadczenie usług edukacyjnych zawierana ze studentem. Umowa określa prawa i obowiązki studenta. Pozytywnie należy ocenić fakt, że wzorzec umowy nie zawiera klauzul uznanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone lub analogicznych. Umowa nie określa jednak bezpośrednio wysokości opłat dodatkowych, tylko odsyła do odpowiedniego zarządzenia Kanclerza, przez co studenci rozpoczynający studia nie mają pełnej informacji na temat wysokości opłat dodatkowych, które mogą ulec zmianie poprzez wydanie nowego zarządzenia, co jest sytuacją niepożądaną.

W Uczelni działa samorząd studencki, którego struktury i zasady działania określa wewnętrzny regulamin. Samorząd studencki nie posiada własnego przyznanego przez Uczelnię budżetu. Ponadto nie została określona procedura ubiegania się przez samorząd studencki o środki z budżetu Uczelni. Przedstawiciel samorządu potwierdził, że nie mają oni potrzeby składania wniosków o dofinansowanie, ponieważ ich działalność jest ograniczona. Zaleca się jednak wydzielenie odpowiedniego budżetu przez Uczelnię z przeznaczeniem na działalność studencką.

Na pytanie o ocenę własnej aktywności wśród studentów, przedstawiciele samorządu stwierdzili, że jest ona niewielka. W szczególności samorząd studencki angażuje się w projekty o charakterze charytatywnym. Przedstawiciele samorządu studenckiego ocenili współpracę z władzami Uczelni jako bardzo dobrą i prowadzącą, w większości przypadków, do porozumienia. Negatywnie należy odnieść się do braku wydzielenia siedziby samorządu studenckiego w budynku Uczelni. Co prawda przedstawiciele samorządu mogą korzystać w miarę potrzeb z sali senackiej, ale nie posiadają oni własnego wyposażonego biura, co może utrudniać ich działalność.

Z relacji studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym wynika, że są oni zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej. Zarówno studenci, jak i przedstawiciele samorządu studenckiego potwierdzili, że mają możliwość przedstawiania władzom Uczelni swojego stanowiska w sprawach studenckich. Każdy student może zwrócić się ze swoją indywidualną sprawą do Dziekana. Wnioski, jeśli są racjonalnie uargumentowane, spotykają się z pozytywną reakcją władz, co zasługuje na pozytywną ocenę.

Podczas spotkania z ZO studenci jako mocne strony procesu kształcenia wskazywali przede wszystkim obiektywne kryteria oceniania, dostępność prowadzących zajęcia, sprawną pracę jednostek administracyjnych oraz różnorodność form prowadzonych zajęć. Wśród słabszych stron studenci podkreślili wysokość świadczeń stypendialnych oraz pobieranie dodatkowych opłat administracyjnych.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1)

Wstęp na studia na kierunku *zarządzanie* w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie jest wolny. Uchwała rekrutacyjna Senatu WSGE w Józefowie nie określa zasad ustalania wielkości rekrutacji uwzględniających związek liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia. Zasady rekrutacji nie zawierają żadnych regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

7.2)

System ocen studenta jest zorientowany na proces uczenia się, wskazane są formy zaliczenia poszczególnych tematów odpowiadających modułowym efektom kształcenia oraz, co warto podkreślić, występuje dokładna standaryzacja wymagań na poszczególne oceny. Nakład i czas pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia został określony w sylabusach przedmiotów, w których wyspecyfikowano czas pracy własnej i czas godzin kontaktowych. Uczelnia nie wprowadziła jednolitego systemu oceny studentów. Prowadzący zajęcia samodzielnie określa kryteria zaliczenia. W opinii studentów są oni oceniani w sposób obiektywny.

7.3)

Uczelnia jest zaangażowana w programy wymian międzynarodowych. Możliwość wyjazdu na uczelnię zagraniczną nie cieszą się wśród studentów popularnością, ze względu na ich pracę zawodową, zobowiązania rodzinne oraz studia w formie niestacjonarnej. Uczelnia wykazuje natomiast bardzo duże zaangażowanie w proces internacjonalizacji studiów i aktywnie zachęca studentów do wzięcia udziału w projektach międzynarodowych.

7.4)

System pomocy materialnej funkcjonuje na ocenianej Uczelni w sposób sprawny. Kryteria przyznawania świadczeń pomocy materialnej są sformułowane w sposób zrozumiały. System opieki dydaktycznej nad studentami należy ocenić pozytywnie, szczególnie ze względu na dostępność prowadzących zajęcia. Pozytywnie należy odnieść się do funkcjonowania systemu obsługi administracyjnej studentów. Uczelnia nie wspiera jednak samorządu studenckiego poprzez dofinansowanie projektów oraz udostępnianie infrastruktury.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Uczelnia zbudowała formalny system zarządzania jakością na ocenianym kierunku. Dokumentem o kluczowym znaczeniu dla systemu jakości kształcenia jest Zarządzenie Rektora nr 16/2012 z dnia 1 października 2012 r. w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia w WSGE. W załączniku do tego zarządzenia określono podstawowe zadania systemu, podmioty realizujące te zadania, narzędzia systemu oraz procedury mające na celu sprawne jego funkcjonowanie. Określono w nim również harmonogram wdrożenia poszczególnych etapów funkcjonowania systemu, sposób realizacji, oraz organy odpowiedzialne za sprawne funkcjonowanie. Opracowano wzór arkusza hospitacji, ankiety dotyczącej oceny pracowników naukowo-dydaktycznych przez studentów, ankiety dotyczącej oceny pracowników administracji przez studentów oraz kwestionariusz oceny nauczyciela akademickiego. Na Wydziale Nauk Społecznych obowiązują zasady ustalone w Uchwale Senatu. Uczelnia posiada dokumentację potwierdzającą funkcjonowanie Komisji ds. jakości kształcenia. Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na posiedzeniach Senatu była omawiana problematyka związana z elementami systemu jakości kształcenia.

System zarządzania jakością kształcenia jest wielostopniowy. Na szczeblu Uczelni odpowiedzialność za jakość kształcenia ponosi Rektor oraz Senat. Na szczeblu Wydziału za jakość kształcenia odpowiada Dziekan. Zadania kierowników podstawowej jednostki organizacyjnej określone są we wspomnianym zarządzeniu Rektora nr 16/2012. Najważniejszym podmiotem odpowiedzialnym za całokształt działań związanych z jakością kształcenia jest Komisja ds. Jakości i Efektów Kształcenia (KJiEK). Wcześniej funkcjonowała ona pod inną nazwą. Uchwałą Senatu nr 18 z dnia 25 września 2007 r. powołano Komisję ds. Jakości Kształcenia i Rozwoju Naukowego Kadry Dydaktycznej w roku akademickim 2007/2008, której zadania określono w wytycznych wprowadzonych Zarządzeniem Rektora nr 9/2004 z dnia 23 września 2004 r., zaś Uchwałą Senatu nr 18/2009 z dnia 15 grudnia 2009 r. odnowiono skład tej Komisji. Obecne ramy funkcjonowania KJiEK reguluje uchwała Senatu nr 24./2012 z dnia 19 czerwca 2012 r. W skład Komisji wchodzi pracownicy naukowo-dydaktyczni, pracownicy administracji oraz studenci. Posiedzenia Komisji odbywają się systematycznie raz na 5-6 tygodni.

Założenia WSZJK przewidują również dokładny harmonogram realizacji poszczególnych zadań, w tym analiz. Harmonogram ten wprowadzony jest ww. zarządzeniem i określa rodzaj zadania, sposób jego realizacji (w formie sprawozdania, protokołu, itp.), organ (osoby) odpowiedzialny oraz termin wykonania. Opis systemu zapewnienia jakości kształcenia zawarty w Zarządzeniu nr 16/2012 ma charakter konkretny, nakładający odpowiedzialność za określone zadania na wskazane podmioty. Poprzez określenie narzędzi, w tym rodzajów analiz, procedur oraz cyklicznych terminów wykonywania zadań, system jest zrozumiały i przejrzysty, co zwiększa możliwości jego skutecznego funkcjonowania.

W ramach systemu zapewniania jakości kształcenia prowadzona jest systematycznie pod koniec każdego semestru ocena zajęć dydaktycznych przez studentów. Studenci mają

możliwość oceny wszystkich nauczycieli akademickich, z którymi mieli zajęcia. Ocenie studentów nie podlega sposób weryfikacji uzyskania efektów kształcenia, co powinno zostać uzupełnione w konstrukcji ankiety. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych wypełniana jest przez studentów w formie papierowej na ostatnich zajęciach, dzięki czemu odsetek zwrotu wypełnionych ankiet sięga 90%. Ankiety rozdaje i zbiera starosta każdego roku, dzięki czemu Uczelnia stara się budować zaufanie studentów do anonimowości oceny zajęć dydaktycznych. Studenci mają zapewnioną możliwość wpisania swobodnego komentarza zawierającego własną opinię. Wyniki oceny przekazywane są do analizy pracownikom dziekanatu, którzy opracowują zbiorcze wyniki ankiet oraz przyporządkowują oceny i komentarze do konkretnych nauczycieli akademickich. Następnie wyniki analizowane są przez Dziekana i Rektora. Z pracownikiem, który uzyskał niezadowalające oceny, Dziekan odbywa rozmowę ewaluacyjną, co należy ocenić pozytywnie. Studenci wskazali, że wyniki oceny nie są publikowane i przez to nie otrzymują oni informacji zwrotnej z badania. Wyniki ankietyzacji w postaci zbiorczego podsumowania nie są udostępniane do wiadomości studentów.

Na pozytywną ocenę zasługują sformalizowany system hospitacji zajęć przez Dziekana Wydziału. Na początku roku akademickiego ustalany jest szczegółowy harmonogram. Z każdej hospitacji spisywana jest protokół. Każdy nauczyciel akademicki po zakończeniu wizytacji dostaje informacje zwrotną zawierającą ocenę prowadzonych przez niego zajęć.

Studenci mają też możliwość oceny pracy sekretariatu ds. studenckich oraz biblioteki. Wyniki badania przekazywane są władzom Uczelni.

Elementem funkcjonowania WSZJK są narzędzia zapewnienia jakości kształcenia. Obowiązujące narzędzia obejmują najważniejsze obszary m.in. ankietyzację, hospitację zajęć, dokumentowanie efektów kształcenia oraz proces ich weryfikacji. Na wysoką ocenę zasługuje rozbudowany system analityki związanej z monitorowaniem głównych obszarów związanych z jakością kształcenia. Do najważniejszych analiz dokonywanych w związku z funkcjonowaniem WSZJK zaliczyć można m.in.: analizę wyników ankiet studenckich, analizę wyników hospitacji, analizę sylabusów i programów kształcenia oraz analizę wzorców międzynarodowych.

W zakresie wykorzystania wyników ankiet Wydział przedstawił analizę wyników ankiet za r.a. 2012 / 2013. Część analizy dotyczy oceny wykładowców, a druga część pracowników administracji przez studentów. Zakres ankietyzacji był stosunkowo szeroki: w semestrze zimowym zostało ocenionych 215 przedmiotów (na całej Uczelni) oraz w letnim 244. Wynika z tego, że sprawdza się przyjęty w Uczelni system ankiety papierowej. Uzyskane oceny wykładowców były stosunkowo wysokie. Podsumowanie analizy obejmuje również rekomendacje. Komisja rekomendowała przeanalizowanie przyczyn ocen najniższych oraz zaleciła by treści przedmiotów w większym stopniu były powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi.

W zakresie analizy wyników hospitacji w r.a. 2012/2013 na kierunku *zarządzanie* zostały przeprowadzone 3 hospitacje. Hospitowanie nauczyciele otrzymali bardzo pozytywne oceny. W r.a. 2013/2014 w semestrze zimowym na kierunku *zarządzanie* przeprowadzonych było 5 hospitacji, a w semestrze letnim 3 hospitacje. W Raporcie podsumowującym wyniki hospitacji za r.a. 2012/2013 zaleca się zwiększenie liczby hospitowanych przedmiotów i wykładowców.

W WSZJK kształcenia podejmowane są działania w zakresie weryfikacji efektów kształcenia. Dotyczy to m.in. analizy przez Komisję prac przejściowych oraz ewaluacji prac dyplomowych. Ocena prac dyplomowych zawarta w raporcie Komisji nie zawierała istotnych niedociągnięć w tym zakresie, rekomendowano jedynie zwiększenie liczby przeznaczonych do analizy prac przejściowych. Jako skutek zaleceń Komisji w zakresie ewaluacji prac dyplomowych zostało opracowane Zarządzenie Rektora nr 1/2014 z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie wprowadzenia zasad ewaluacji prac dyplomowych przygotowanych przez studentów

WSGE. Według ustalonych zasad losowanych będzie co najmniej 10% prac dyplomowych, wraz z ich recenzjami za poprzedni rok akademicki.

Udokumentowanym przedmiotem analiz mających na celu osiągnięcie założonych efektów kształcenia jest również analiza praktyk zawodowych, m.in. pod kątem właściwości miejsc ich odbywania oraz systemu ich kontroli. W tym zakresie ocena jest zadowolająca, jedynie rekomendowano zmiany w trybie zaliczania praktyk.

Raport z analizy sylabusów i programów kształcenia zawiera wiele szczegółowych zaleceń i działań doskonalących. Dotyczy to m.in. zmian wprowadzonych w sylabusie oraz szeregu korekt w programie studiów (m.in. zmian nazwy modułów przedmiotów w planie studiów, „wyspecjalizowanie” praktyki oraz włączenie jej w grupę przedmiotów specjalnościowych, zrównoważenie liczby godzin na studiach niestacjonarnych między semestrami, dokonanie szczegółowego przeglądu form zajęć, itp.). W związku z uwagami w tym zakresie, Senat podjął Uchwałę nr 41/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., która określiła zmodyfikowany wzór sylabusu.

Komisja dokonała również przeglądu programu kształcenia pod kątem stosowanych wzorców międzynarodowych. Diagnoza Komisji w tym zakresie jest pozytywna, podkreślająca, że plan studiów na kierunku *zarządzanie* konsultowany był z ISG International Business School z Paryża, z którą WSGE współpracuje w ramach studiów podyplomowych i MBA.

Jak wynika z analizy m.in. programów kształcenia wiele z rekomendowanych w raportach działań została wprowadzona, niektóre z nich są w trakcie zmian. Część analityczną wchodzącą w skład WSZJK należy ocenić wysoko. Sporządzany zestaw sprawozdań (podczas wizytacji trwały prace nad zbiorczym dokumentem zawierającym analizę sprawności systemu zapewnienia jakości, jak również stosowanych poszczególnych rozwiązań), pozwala na identyfikację słabych stron w realizowanym procesie kształcenia, co zostało dokonane w zestawie powyższych dokumentów. W niektórych przypadkach uzasadnionym byłoby przeprowadzać analizy z podziałem na kierunki (np. wyniki ankietyzacji studentów). Istniejące rozwiązanie organizacyjne, m.in. funkcjonowanie Komisji i jej stosunkowo duża aktywność wspierają inicjowanie działań naprawczych i doskonalących. Można stwierdzić, że wdrożony i funkcjonujący na Uczelni, jak również na ocenianym kierunku, system zapewnienia jakości kształcenia spełnia swoje zadania, zapewnia dobrą analitykę, jak również inicjowanie działań doskonalących.

Przewidziane w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia dokumenty, zarówno koncepcyjne (programowe), jak również sprawozdawcze są dostępne dla wszystkich zainteresowanych osób. W kluczowych gremiach, które zaangażowanych w monitorowanie jakości kształcenia (m.in. Senat, Rada Wydziału Nauk Społecznych, Komisja ds. Jakości i Efektów Kształcenia) zasiadają przedstawiciele wszystkich grup pracowniczych, przez co zapewniony jest powszechny dostęp do informacji o podejmowanych działaniach. Obszerna informacja na temat ogólnych założeń i zasad funkcjonowania WSZJK znajduje się na stronie internetowej Uczelni. Na stronie internetowej ogólnodostępne są również wewnętrzne akty prawne regulujące funkcjonowanie WSZJK. Ponadto Uczelnia deklaruje, że wszyscy zainteresowani, niezależnie od uczestnictwa w wymienionych gremiach, mogą uzyskać dostęp do sprawozdań i protokołów, przechowywanych przez okres 5 lat, po uprzednim uzyskaniu zgody Rektora

8.2).

Głównymi interesariuszami wewnętrznymi uczestniczącymi z procesie zapewnienia jakości kształcenia są podmioty określone w formalnych ramach funkcjonowania WSZJK. Udział tych interesariuszy wynika z formalnych ram odpowiedzialności w strukturze organizacyjnej. Podmiotem, który w sposób operacyjny zajmuje się tworzeniem i realizacją WSZJK jest Komisja ds. Jakości i Efektów Kształcenia. Komisja spotyka się systematycznie, realizując swoje zadania. Historia spotkań komisji (na podstawie przedstawionych podczas

wizytacji protokołów) jest bardzo bogata. Przed powołaniem Komisji sprawy jakości kształcenia poruszane były (według protokołów) przez Senacką Komisję ds. Jakości Kształcenia i Rozwoju Naukowego Kadry Dydaktycznej. Najwcześniejsze posiedzenia komisji zajmującej się jakością kształcenia są udokumentowane protokołami z 2004 r. W system zapewnienia jakości kształcenia zaangażowani są również inni interesariusze. Przypisane zadania pracowników naukowo – dydaktycznych polegają m.in. na realizacji zadań wynikających z funkcjonowania WSZJK. Również w proces zapewnienia jakości kształcenia zaangażowani są pracownicy administracji, zapewniający wsparcie w funkcjonowaniu systemu.

Istnieje również związek pomiędzy działaniami doskonalącymi w procesie kształcenia a rynkiem pracy. Istotnymi elementami jest działalność Rady Patronackiej oraz Akademickiego Biura Karier w zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów Uczelni. Działalność Rady Patronackiej sformalizowała dotychczasowe kontakty Uczelni z otoczeniem społeczno – gospodarczym. Dotychczasowy zakres konsultacji koncepcji i programów kształcenia nie jest duży (przedstawione Zespołowi Oceniającemu 4 pisma potwierdzające taką konsultację), ale istniejąca potrzeba oraz świadomość władz Uczelni co do konieczności intensyfikacji relacji z otoczeniem, pozwala sądzić, że kontakty te będą rozwijane. Uczelnia poczyniła również kroki w kierunku zbierania informacji zwrotnej od absolwentów, również w zakresie programów kształcenia, także na kierunku *zarządzanie*.

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału Nauk Społecznych, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Radę Wydziału.

Studenci nie brali aktywnie udziału w tworzeniu nowych programów kształcenia, w ramach procesu wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji. Potwierdza to zarówno relacja władz Wydziału jak i przedstawiciele samorządu studenckiego. Uczelnia stworzyła studentom warunki do zgłaszania swoich uwag i postulatów. Odpowiedni organ samorządu wyraził swoją opinię odnośnie nowego programu kształcenia w formie uchwały z dnia 19 czerwca 2012 r., dzięki czemu Uczelnia wypełniła ustawowy obowiązek.

W skład Komisji ds. Jakości i Efektów Kształcenia dopiero na początku roku akademickiego powołany został przedstawiciel studentów. Jednak od początku roku nie pojawił się on na żadnym posiedzeniu Komisji, pomimo zaproszeń kierowanych bezpośrednio do niego. Warto jednak zauważyć też, że Uczelnia nie podjęła żadnych kroków mających na celu odwołanie niesumiennego przedstawiciela studentów. Przedstawiciele samorządu studenckiego, jak sami przyznali, nie biorą udziału w procesie zwiększania świadomego wpływu studentów na jakość kształcenia, ze względu na brak chęci oraz wiedzy w tym przedmiocie.

Uczelnia zapewnia odpowiedni ustawowy udział studentów w składzie Senatu Uczelni oraz Radzie Wydziału. Studenci nie biorą jednak aktywnie udziału w posiedzeniach wymienionych gremiów.

W części raportu PKA z wizytacji programowej przeprowadzonej na kierunku *zarządzanie* w dniach 23-24 czerwca 2006 r. Zespół Oceniający dokonał oceny spraw studenckich. Do najważniejszych zastrzeżeń jakie Zespół zawarł w raporcie należały:

- 1) brak zapewnienia samorządowi studenckiemu odpowiedniej siedziby,
- 2) wymieszanie kryteriów przyznawania stypendium socjalnego oraz stypendium naukowego. Brak jasnego określenia kryteriów przyznawania świadczeń pomocy materialnej.

Uczelnia w dalszym ciągu nie przekazała pomieszczenia wyłącznie na rzecz samorządu studenckiego. Obecnie Uczelnia wprowadziła odpowiednio skonstruowany regulamin

pomocy materialnej. Kryteria przyznawania poszczególnych świadczeń są w nim należycie sprecyzowane. Podsumowując należy stwierdzić, że wizytowana Uczelnia odnośnie spraw studenckich wyciągnęła wnioski z poprzedniej wizytacji programowej i rozwiązała większość problemów zgłaszanych przez studentów, co należy ocenić pozytywnie.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	+	+/-	Nie dotyczy	+	+/-
umiejętności	+/-	+	+		+	+
kompetencje społeczne	+/-	+	+		+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1)

Struktura zarządzania ocenianym kierunkiem jest zintegrowana z WSZJK. Struktura systemu jest dwuszczeblowa: zadania związane z jakością kształcenia realizowana jest zarówno na szczeblu Uczelni, jak również Wydziału. Uchwała wdrażająca WSZJK jasno określa zakresy zadań oraz odpowiedzialności za realizację zadań projakościowych. Rozbudowana jest część analityczna systemu, pozwalająca na zbieranie informacji zwrotnych z kluczowych obszarów procesu kształcenia oraz podejmowanie działań doskonalących. Uczelnia podejmuje wiele zadań doskonalących jakość kształcenia. Ich zakres nie jest jeszcze pełny, co jest uzasadnione stosunkowo krótkim okresem wdrażania WSZJK w jego obecnej postaci. Studenci uważają, że informacja zwrotna skierowana do nich po zakończeniu oceny zajęć dydaktycznych nie jest wystarczająca. Studenci nie angażują się w prace na rzecz podnoszenia jakości kształcenia, pomimo tego, że Wydział stwarza im bardzo dobre możliwości.

8.2)

Struktura systemu zapewnienia jakości kształcenia przewiduje stosunkowo szerokie uczestnictwo wielu grup pracowników Uczelni w różnych działaniach związanych z jakością kształcenia. Udział w rozwijaniu jakości kształcenia mają również interesariusze zewnątrzni, głównie poprzez członkostwo w Radzie Patronackiej. Budowanie relacji z otoczeniem społeczno – gospodarczym jest na poziomie wystarczającym, ale docelowo powinna być poszerzona i zintensyfikowana działalność Rady Patronackiej.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		x			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			x		
3	Program studiów		x			
4	Zasoby kadrowe		x			
5	Infrastruktura dydaktyczna		x			
6	Prowadzenie badań naukowych	Nie dotyczy				
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		x			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		x			

Perspektywy rozwoju kierunku *zarządzanie* na poziomie studiów pierwszego stopnia są dobre. Sprzyja temu kilka czynników. Uczelnia ma stabilną, chociaż stosunkowo niewielką, liczbę studentów. Na uwagę zasługuje również fakt, że Uczelnia na ocenianym kierunku prowadzi kształcenie również na studiach stacjonarnych, co nie jest zjawiskiem częstym w szkołach niepublicznych. Czynnikiem sprzyjającym rozwojowi kierunku są również duże zaangażowanie i wysiłki pracowników Uczelni mające na celu zwiększenie stopnia internacjonalizacji procesu kształcenia, w tym pozyskanie studentów zagranicznych. Zaznaczyć należy, że obecnie Uczelnia na ocenianym kierunku posiada ofertę kształcenia w języku angielskim. W opinii Zespołu Oceniającego przed Uczelnią stoi też szereg wyzwań związanych z ocenianym kierunkiem. Powinien się zwiększyć stopień współpracy z otoczeniem, w tym również w zakresie konsultowania programów kształcenia i powiązania ich z szeroko pojętym rynkiem pracy. Uporządkowania wymaga przyporządkowanie efektów kształcenia do dyscyplin naukowych. Dalszemu rozwojowi powinny podlegać zasoby biblioteczne z zakresu nauk o zarządzaniu. W zakresie rozwoju WSZJK poszerzeniu powinien ulec zakres wykorzystania informacji zwrotnej pozyskiwanej ze stosunkowo bogatego zestawu analiz procesu kształcenia, tak aby zintensyfikować mechanizmy doskonalące jakość kształcenia na ocenianym kierunku.

W odpowiedzi na raport z wizytacji uwagi zawarte w raporcie powizytacyjnym i dotyczące efektów kształcenia oraz sposobów ich weryfikacji zostały w pełni uwzględnione. W zakresie

liczby efektów kształcenia, sposobu ich sformułowania oraz stopnia ich szczegółowości Uczelnia podejmuje kompleksowe działania mające na celu modyfikację efektów kształcenia. Ze względu na termin oceny zmiany w efektach kształcenia zostaną przygotowane i będą obowiązywać od kolejnego roku akademickiego (2015/2016). Uwagi dotyczące efektów kształcenia zostały przekazane Senatowi, Radzie Wydziału Nauk Społecznych, Radzie Patronackiej oraz Komisji ds. Jakości i Efektów Kształcenia.

W zakresie publikacji efektów kształcenia Uczelnia dokonała szczegółowego opisu sylwetki absolwenta kierunku *zarządzanie*, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych specjalności. Opis ten znajdujący się na stronie internetowej Uczelni, sporządzony jest w oparciu o sformułowane kierunkowe efekty kształcenia nawiązuje do uzyskanej przez absolwenta wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na stronie internetowej obecnie dostępne są również realizowane plany studiów na kierunku *zarządzanie* oraz „Tabelaryczne odniesienie efektów”. Można zatem stwierdzić, że zarówno student, jak i kandydat ma obecnie na stronie internetowej pełne informacje o efektach kształcenia oraz realizowanym programie studiów.

Uczelnia poczyniła również wysiłki w zakresie procedur zapewniających osiągnięcie przez studentów efektów kształcenia. Zarządzeniem nr 5/2014 Rektora WSGE z dnia 15 kwietnia 2014 r. wprowadzono „Regulamin postępowania z pisemnymi pracami studenckimi i innymi zapisami potwierdzającymi osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia w ramach konkretnego przedmiotu Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie”. Regulamin w sposób szczegółowy określa zasady gromadzenia, przechowywania i niszczenia prac przejściowych oraz zasady kontroli tego procesu. Zarządzenie weszło w życie z dniem jego podpisania.

Uczelnia przeprowadza również analizę i ewaluację prac dyplomowych. Wyniki analizy zawierają również rekomendacje mające na celu podejmowanie działań informacyjnych i doskonalących, szczególnie w zakresie sposobu sporządzania recenzji prac dyplomowych, nadzoru promotorów nad stroną techniczną i edycyjną prac. Uczelnia podjęła również pracę nad analogicznym do prac dyplomowych procedurami w zakresie ewaluacji prac przejściowych. Przygotowanie zasad ewaluacji w tym zakresie planowane jest na wrzesień, tak by przygotować je z okresem obowiązywania od roku akademickiego 2014/2015.

Uzasadnienie zmiany kryterium 2 (z oceny „znacząco” na „w pełni”)

Tabela nr 3 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			